

Рік XVIII. Нью Йорк. Четвер, 3-го Марта 1910. Число 9.

Vol. XVIII. New York, N. Y. Thursday, March 3, 1910. No. 9.

Народне свято в Ансонії, Конн.

Там де спочивають тлінні останки бл. п. о. Антона Бончевського, що в народній службі положив життя, обходила Американська Русь піднесе свято. Се сема річниця смерті того щирого народного діяча. Того гарного обходу не забуде Ансонія, не забудуть і гості та не пожалують ті, що прибули.

Обхід розпочався 21-го лютого с. р. о 8-й год. вечером парастасом в місцевій церкві. Нарід виповнив святоточно прибрану церкву, на тетраподі образ покійника і знамена священничого уряду; вісьмох священників з Вп. о. Підгорецьким на чолі стає до парастасу. Співав місцевий хор, — учитель і диригент Вп. Володимир Каськів веде, брат його і гість Вп. Теодозій Каськів супроводить: спокійно і поважно лє ся сей спів жалібний і переймає серце. Горлячою промовою о. Підгорецького про покійника закінчила ся 1-а часть обходу в церкві. Нарід поспішив на галю. На підвішенню прибранім цвітими і деревцями ставник. На нїм в зелені і живоцьвіті образ о. Антона. Очи лагідні а повні жару, уста неначе отварають ся привітати мило тих, що зібрали ся тут задля Него. Побіч прекрасний вінець від Ансонійських парохіян з живого цвіту. На синьо жовтій руській ленті видно напись:

Свѣточови і Просвѣтителеви, Провідникови і Робітникови, — Найліпшому Синові Руси!"

Настрій поважний і святоточний, всі переняті повагою свята.

Словом місцевого священника починаєсь Вечір.

„Ми зібрали ся тут — казав — щоби помянути і звеличити пам'ять найліпшого сина Руси, горячого патріота і просвѣтителя Американської Руси, першого провідника ансонійської громади. Не забутої пам'яті О. Антін Бончевський заслужив ся високо своєму народови і показав ся своєю працею, ідеєю і чистим характером правдивим великаном духа. Вихований в давній, рідній нашій вітчизні, не лишив ся там на жите спокійне, повне признання і повне пошесті, а прийшов в чужину між свій нарід, бідний і погорджений. Він вирик ся всіх принад свого життя і особистого щастя і станув до праці між своїми Братями.

Його труди і праця звісні цілій Американській Руси, піднесу його патріотизм і посв'яту:

Під жаром праці для свого народу і нашої громади, під жаром любови для своїх Братів упав великий патріот. Не оцінима є праця і заслуга великого покійника для нашої ансонійської громади. Він поставив основу всьої доброї роботи — і можна сказати сміло — всьо, що маємо, завдячуємо йому. Покій праведникови, а душа його нехай простить всім, що в слабости серця проти Нього зрпшили.

Він лишив нам заповіт, кріпко держати ся віри наших батьків, твердо хоронити свій обряд і бути щирими синами свого народу, не московщити ся, не мішати ся з иньшими народами.

Така була ціль його життя, такий шлях, який нам вказав. І сповняючи бажанє його серця, ідучи тою ясною дорогою, звеличимо найкрасше пам'ять провідника і Батька нашого. Смерть, що постигла його в цвітї життя, не дала йому бачити плодів того засіву, який кинув. Наше діло, не дати засівови змарніти, але плекати його на славу народа.

Нехай завжди перед нашими очима і наших дітей стоїть, як то покійний о. Антін віддав свою будучність, здоровє, щастє і жите для добра народу. —

О. АНТ. БОНЧЕВСЬКИЙ.

Не дивно отже, що смерть його потрясла глибоко серцями всіх синів Американської Руси. Не дивно є що похорон його став величавою маніфестацією цілого руського американського народу. Не дивно, що пам'ять його жє і жити буде завжди жива та сьвіжа між нами.

Ми хилимо чоло перед його ідеями, чистотою його характеру і правдою, перед його горячою любовю до свого народу і його заслугою.

Дух провідника і Пастиря нашого нехай витас між нами і овїє нас любовю народної справи і охотою наслідувати ясне його жите!

Честь Твоїй пам'яті, Батьку наш Антоне, і мир Твоїй душі! Слава Тобі, — Ти правий і добрий Сину Руси! Слава від нас і грядучих поколінь!"

Тепер залунав величний псалом „Слава во вишних Богу“, — так відповідний до хвилі. Гарний спів. Видно, що хоч тяжкі ще умовини нашого громадського життя на чужині, але пісня наша може стояти високо.

Дальша точка, се гарна деклямація виголошена звісним з народної роботи Вп. Мартином Пелехом з Дербі, Конн. Він віддав з перенятєм стих Б. Грінченка „Хлібороб“.

Опдееки нагородили декляматора.

Гарно вразив всіх слідуючий хоральний кусник: „Як славен“, — згармонізований диригентом хору „Вп. Володимиром Каськовим. Слїдно було тут вишколене хору, — гарно вирізняли ся сопрани.

В тім місці на жаль вкоротилась програма. Тут відпало слово від парохіян і деклямація, обі точки задля несподіванї недуги тих, що мали виступити. Деклямація, яку мав виголосити Вп. Алексій Горбаль з Дербі, Конн. зложений в той час тяжкою недугою, мала бути слідуюча:

Над гробом трумниця стоїть,
а в трумниці наш Батько спить;
а йому над головою
стали люди з хоругвою,
з віпчками з свічечками
і горячими ся знами
всі сердечно плачуть.

У чорний грїб слюза паде,
у родину наш Батько їде.
І земля його приймає
і до лона притортає,
марне личенко цїдує,
і тихесенько сумує:
Мир Тобі, мій Сину!"

„Солодко спл, Ти Сину мій!
короткий а важкий вік Твій
не сплв Тобі із ром долі:
Ти бивсь проти злої волі,
проти зради і облуди;
в праці видихав Ти груди
За свій люд незграбий“.
„Твій Май пройшов без цвіточки;
Ти бивсь на світ, жов з кліточки
пташка з зломаним крилом,
і на труд Твій холодом

легот долі не повів —
в праці Ти жите висів,
добрий мій орачу!"

„Спл, любий Сину мій! Сей світ
скосив барвінковий Твій цвіт.
Спл! я буду колосати,
Спл! — солодко в Мамі сплв...
Тут нема борби і болю,
тут один мир і воля...
Спл серце горяче!"

Милою несподіванкою був виступ і промова Вп. о. Підгорецького з Нью Йорку, товариша і друга Покійника. Він представив ціле жите Покійного, оєвїчучи мило і ясно кожду хвилю, малюючи навіть душевні переходи Дорогого о. Антона, відомі йому як другови.

О. Антоній Бончевський родив ся 1871 р. в Угнові, повіта равського, в Галичині. Нормальні школи скінчив в родиннім місті а в році 1883 поїхав до Львова і там записав ся до академічної руської гімназії, котру скінчив матурою (іспитом зрілости) в р. 1890.

Покійний о. А. Бончевський так любив читати і так інтересував ся появою кождої руської книжки чи газети, що нераз відмавляв собі найконечніших потреб до життя, щоб лиш можна було купити за що книжку чи газету. Сеся охота до читання та до науки не покидала його пізнійше, коли був в духовній семінарії та став священником. По скінченню гімназії учив ся на львівськїм університеті (найвиспа школа) теології через чотири роки. В тім часі був членом студентського Товариства „Академічна промада“, належав до семінариської читальні, читав багато та живо інтересував ся змаганнями тодішньої руської молодіжи, беручи сам у тім руху чинну участь.

В р. 1894 перемиський єпископ Ю. Пелеш висвятив його на священника і взяв його за свого капеляна. На тій посаді перебував до 1895 р., в котрім то році перейшов до місточка Варяжа, повіту Сокаль. Ту покійний розпочинає свою просвѣтну діяльність. Засновує читальні в Варяжі і Городищу, їздить в околиці на духовні місці, а щоби нарід усвідомити політично, устроює численні віча. За ту його діяльність сокальський староста страшно його зненавидів і починає його переслідувати. Та бл. п. о. А. Бончевський не був з тих, що лякають ся. Працює над народом дальше, через що доводить старосту до такої люті, що той оскаржує його до консисторії і до намісництва. Оборона бл. п. о. Бончевського була так свѣтла і основана на так ядерних і правдивих фактах, що не спав йому за те ані один волосочок з голови, а противно показало ся, що оскарженє старости опирало ся на клеветі.

F 35

Як нарід цїнив працю покійного, видко з того, з яким жалем та торжеством пращав його, коли той виїжджав до Америки, висланий там на місце бл. п. кардиналом Є. Сембратовичом. До Америки приїхав 20 дец. 1897 р. і осїв між Русинами в Ансонія, Конн., де перебував аж до смерті. За весь час своєї душпастирської діяльності в Ансонія підніс громаду високо. За него виплачено весь довг в сумі чотари тисячі, що тяжів на церкві, куплено і виплачено іпрегарний цвинтар, придбано багато церковних риз і иншої церковної утвари, в церкві чистота і порядок а в касі церковній лишило ся понад тисяч доларів готівки. Звичайно говорив що неділі науку по два рази а свої душпастирські обовязки сповняв дуже точно і совістно. Крім того заснував там читальню і шко-

(Продовженє на 4-ої стор.)

АНТИ ЦУРКОВСЬКИЙ.

СТРІЧА З КОМЕТОЮ.

Свобідна перерізка твору Каміля Флярмаріона „Кінець світа“.

III.

(Дальше.)

Підвів ся з місця і підійшов до трибуни президент астрономічного товариства. Голоси і розмови змовкли. Він почав:

„Пані і панове! Зі слів попередних бесідників виходить, що не улягає найменшому сумнівови стріча землі з кометою. Сю стрічу мусимо означити на суботу, 14-го липня, 18 минут і 23 секунд по півночі.

„Се не дасть ся заперечити, що ся стріча буде чимсь небувалим; однак ніколи в се не повірю аби вона виглядала так трагічно та мала потягнути за собою загальне затроєне крови. Ся стріча — після моєї гадки — буде мати вигляд величавого фаярверку, позаяк сі летучі, легесенькі гази комети ніяк не будуть в силі втиснути ся у наш густий воздух. Першим об'явом буде, що найвищі верстви воздуха заміняться ся неначе в палаюче море огню, з якого на землю посиплять ся мільйони а мільйони падаючих зір.

„Кожний метеор (падуча зірка) як що лишень стріне ся з нашим воздухом через терте о него розпалює ся до того степеня, що займає ся вогнем і спалює ся. Як звісно поволіюка воздуху тягне ся від землі дуже високо, як обчислено на 42.352 кілометрів.

„Припустім, що така „падуча зірка“ летить зі швидкістю 500 метрів на секунду; отже після знаних правил фізики в хвили, колиб вона стаула, рух її перемінив би ся в таку скількість тепла, яке в одну мить огріло-б кусник леду тої самої величини, що ся „падуча зірка“ до температури 30 степенів.

„Тепер, змє більше знаємо, що в хвилині збитя ся комети з землею швидкість їх буде виносити 72.000 метрів в секунді. Се дасть 6 мільярдів степенів тепла.

„Се є найвище число, і що так виражу ся, зовсім немислиме. Але возьмім найнижше можливе число; камінь метеоричний о вазі 2000 кілограмів падучи на землю розгріє ся до того степеня, що цілий сей стовп воздуха, через який перелетить огріє ся на 3000 степенів, або стовп воздуха посідаючий 30.000 кубічних метрів піднесе свою температуру з 0° до 30°.

„Сі обчислення були доконечні аби показати, що безпосереднім наслідком збитя ся буде повстанє величезної скількості тепла, яке уділить ся воздухови. Се саме діє ся підчас спадання поодиноких метеорів. Зверху метеор є стоплений, розігрітий, а коли його розібє ся, середина його є зимна як лід. Він так скоро пролетів крізь воздух, що не мав часу розігріти ся цілий.

„Сі величезні маси, які в кометі бачимо крізь телескоп, переходячи крізь наш воздух, натраплять на такий опір, що вони не долетять ніколи до землі цілими, але розбиті на тисячі, днібесенькі кусники. Перед летючим метеором воздух сильно згущує ся, а ззаду за ним шовтає порожнеча; з переду тому температура його підноситься, він розгріває ся, починає жевріти, горіти, а ззаду, в наслідок порожнечі, та в наслідок того, що маси воздуха кидають ся у ньо, поветає лоскіт і ломіт, подібний до громів, експлозій, вибухів і т. п. Метеор, який складає ся з сірки, фосфору, цини або цинку стопить ся і замінить ся в пару скорше ще, заки долетить до землі.

„Що тикає ся отже дощу метеорів, то сі будуть робити вражінє виключно тільки якогось величавого фаярверку.

„І коли ми дійсно маємо чого обавляти ся зі стрічи комети з землею, то тільки розгрітє воздуха. Але тут можливо бувби ратунок в тім, що люди втікли-б на сю півкулю землі, яка буде відвернена від того місця, в яке ударить комета. Бо як звісно, воздух є незвичайно злим провідником тепла“.

Тепер забрав слово секретар академії.

„До слів, які ми перед хвилиною почули не маю нічого додати, як хіба пригадати якусь епізоду зі знаних колись стріч з кометами. Тут хтось згадав про комету з 1811-го року. Отже припустім, що комета такої величини як згадана, стріне ся з землею. Земля поринає в гази комети не стрічаючи ніякого опору. І земля в тих газах находила-б ся 28.000 секунд, то є около 7 годин, то є час, який є потрібний щоб пройти крізь цілу голову комети.

Таке пірненє землі в гази комети, хотьби сі були і як рідкі мусілоб потягнути за собою як безпосередню причину таке піднесенє ся температури, що правдоподібно весь наш воздух запалив-би ся!

„Для мешканців других світів булоб се чудовим видовищем.

„Кінець світа наступив-би отже в наслідок пожежу воздуху. Майже сім годин летіла-б земля крізь гази комети, майже сім годин рух замінював-би ся в тепло. Температура воздуху безпинно підносилаб ся. Ліси, городи ростини, людські оселі, міста і села скоро запалили-б; море, озера, стави, потоки і ріки по-

чали-б кипіти; люди і звірі в розпаленім воздуху попустили-б ся скорше, заким ще і огонь прийшов-би на землю.

„І в одну мить трупи звугміли-б і розсипали-б ся в порох а в страшним пожарищі світа мігби хіба одинокий апокаліптичний ангел невзрушимо стояти та співати старинну похоронну пісню:

Dies irae, dies illa

Solvat saeculum in favilla!

„Таке булоб, наколиб комета такої величини, як ся з 1811-го року стрінула ся з землею“.

На сі слова пізвів ся кардинал-архієпископ Парижа і попросив о слово.

„Не хочу перебивати шановному бесідникови — сказав він. Але коли наука голосить, що кінець світа через огонь бувби такий, то я лиш хочу додати, що також загальне вірованє церкви в сім взгляді є слідує:

„Прийде же день Господень, як злодій ночію і тогди небеса з шумом переминуть, а первотини від огню розтоплять ся, земля же і всі діла на ній згорять (2. Посл. Петр. 3. 10:) — І зараз по днях того горя затьмить ся сонце і місяць не дасть свого світла, і зізвди спадуть з неба і сили небесні порухать ся (Мат. 24. 29.) Рівнож і святий Тома з Аквініону каже, що цілковитий кінець світа наступить через огонь (Summa theologica III.) Та і в службі за померлих кличемо до того, який: qui venturus est judicare vivos et mortuos et saeculum per ignem..... Так: Solvet saeculum in favilla!“

„Наука — продовжав дальша секретар — потвердила уже нераз пророцтва віри. І так огонь знищить наперед сторону землі звернену до комети. І ся половина уже давно згорить, заки мешканці другої половини се помітять. Бо воздух переводить тепло незвичайно зле. Але в наслідок страшного розпаленя в однім місці повстануть нараз величезні хуртовини, проти яких найбільші наші циклоні виглядають неначе діточа забавка.

„Я поставив тут як приклад комету з 1811-го року, та додаю тільки, що теперішня здає ся о много більше рідшою.“

„А чи ми є того певні — закликав один зі славних лікарів — що комета складає ся головню з двоски-су угля, сього туючого газу? А колиб так гази комети почали лучити ся нітрогеном з нашого воздуху. Кінець бувби незвичайно дивний: наперед всі повеселілиб, потім вибухнулаб заразлива загальна веселість безгранична якась радість, наконєць деліріюм, пал який найправдоподібнійше скінчив би ся шаленим танцем, викликаним переучуленєм усіх змислів. Людськість згинулаб від шаленої радости і сміху. І чи се мож назвати трагічним кінцем?....“

„Народи не скінчені ще — проголосив секретар. — Що тикає ся сказаного про комету з 1811-го року, то я зазначу, що теперішня не є така велика і що зібе ся зі землею не впрост, але скісно, що — після моєї гадки — скінчить ся тільки величавим фаярверком.

„Додам, що можуть також наступити якісь непередвиджені хемічні явища. Кожний знає, що вода і огонь суть дуже схожі: газ водень який лучачи ся з киснем горить, або кисень полученний з воднем суть дуже споріднені. Вода озер, моря, океанів складає ся з двох частин, водня на одну частину кисня. Підчас твореня ся нашої землі ся вода була огнем. І вона може перемінити ся в свій первісний стан в наслідок всіляких хемічних процесів.....“

В тім дано знати, що з астрономічної обсерваторії на горі Гаврізанкар напіла телеграма. Пі сейчас відчинено і прочитано що слідує.

„Мешканці планети Марс шлють відомість. За кілька годин її відчитає ся.“

В наслідок того дальше засіданє і дальші реферати відложено до години 9-ої вечером.

(Дальше буде).

Огляд нашого життя за минулий рік.

1. Галичина.

Верховне, пануюче становище в Галичині мають Польки, які її уважають за невідлучну частину królestwa polskiego, за свою ділянку, з якої хочуть сотворити сей центр, що має колись дати почин до нової Polski od morza do morza. І всі польські партії в Галичині, не виключаючи навіть і соціалістичної, стоять на сім становищі. До сего і стремить ц. к. уряд який остає під цілковитим і виключним впливом польської шляхти.

І для совершення сеї цілі серед корінно українського населеня, де лиш покаже ся тільки двох-трех латинників, будує ся косяцолкі, землі розпарцелює ся виключно тільки поміж спроваджуваних мазурів не допускаючи ніяким робом нашого мужика до купна землі. І тому не дивниця, що слово: „конституція“ для Українців в Галичині стало однозначне з поняттями гнету і розбою, що наш народ польсько-австрійську конституцію ставить на рівні з нападами Татарів та Турків або панщиною, говорячи: перебудемо панщину, перебудемо і конституцію. Бо вона, се нічо

иньше, як унятий в систему ворожий напрям звернений до цілковитого знищення українського народу в Галичині.

Народ наш покладав величезні надії на парламент. Вони зовсім не здійснили ся. Українські послы у Відні, хоть є їх 30 не були в силі вибороти ніякої полекші В роках 1907 і 1908 український парламентарний клуб заключивши умову з президентом міністрів, Беком, держав ся дуже мирної політики. Та завдяки віроломности австрійських міністрів, подавані ними обіцянки не здійснили ся і українські послы остались одурені, без ніяких реальних користей для народу.

В році 1909 хроніка парламентарних подій була така: через цілу сесію засідань в парламенті від 20. I. до 5. II тягнула ся справа полагодження німецько-чеського спору. Наші послы поставили наглий внесок в справі основаня укр. університету у Львові та в справі язикового спору жадали, щоб одним державним правом забезпечити кожній мові цілковиту рівноправність. Президент міністрів, Бінерт, припертий до муру замкнув сесію, лишаючи усі справи неполагодженими. Се дало почин до заснованя „Славянської Унії“, яка з'організувала ся для обо-рони славянських, а передовсім чеських інтересів в Державі. В „Унії“ сполучили ся всі чеські послы, південні Славяни і 5 москвофілів. Українські послы в виду того, що напрям Унії був москвофільський не вступили до ньої.

Слідуєча сесія від 10. III до 31. III. була скликана в цілі ухваленя побору рекрут. Укр. клуб голосував проти не оглядаючи ся на ласку держави. А треба знати, що тоді війна з Сербією висіла на волоску.

Скликаний знов під ко-нець цьвітня парламент радив до половини липня. Замітне тут внесенє посла Е. Левицького, який жадав скасування уряду міністра Галичини, а жадав установлення двох міністрів: українського і польського. Проти дальшого наглого внесеня посла др-а К. Левицького в справі нехтованя нашої мови по судах виступив ворожо міністер „справедливости“ Гогенбург, що він дістав остру відправу та щоб затерти лихе вражінє видав циркуляр до галицьких судів в справі береження прав укр. мови. В липню укр. клуб урядив обструкцію проти правительства в справі торговельних зносин з Румунією. Вей послы внесли ряд наглич внесень, щоб в сей спосіб спинити і ударемнити дальші праці парламенту. На се відповів президент міністрів закритєм сесії, яку скликано доперва 20-го жовтня. Але і ся сесія не потривала довго завдяки обструкції Чехів. В другій половині падолиста парламент опять зібрав ся і національне питанє налаго-

джено в сей спосіб, що його віддано в комісію.

Загалом беручи парламент не сповнив ні одного з домагань українського клубу. Австрійський уряд робив вправді всілякі обіцянки клубови, але всі вони скінчили ся тільки на обіцянках бо показало ся, що польська шляхта в Австрії має сильні плечі і без її призову уряд нічо не може зробити.

В галицькій соймі, де укр. народ має всего 12 послів і вирілістів, (то є 3 єпископи, які засідають в соймі) політика послів зазначила ся острыми виступами. І ся обструкційна політика наших послів у Львівській Соймі спричинила, що сойм ледви зміг полагодити найпотрібніші справи. До усіх, хочби і найменших домагань укр. послів польська шляхта ставила ся крайню ворожо. В сей спосіб також і сойм не дав нашому народови за сей рік ніякої позитивної користі, хотяй з другої боку не ухвалив ніякої протигукраїнської устави, що в даних обставинах в Галичині треба уважати, також свого рода побідою.

Проти польсько-шляхотського нахабства народ наш в Галичині мусить хапати ся средств самооборони. І так насильне накидуване по українських школах чужої польської мови спонукало українську суспільність хватити ся радикальних средств самооборони і ось недавно кинено клич підготовлювати ся до бойкотування польських шкіл і примусової науки польської мови. Організацією приватного укр. шкільництва займає ся „Укр. Тов. Педагогічне“, яке у Львові удержує кілька жіночих шкіл а 46 філій сего товариства по більших містах ведуть таку саму роботу організуючи селянські бурси, курси для неграмотних, курси гімназійні і семінаріальні, бібліотеки і т. п. Сего року докінчило се товариство будову величавого виховавчого інститута у Львові на 250 учеників коштом 400.000 корон. Усі сі гроші зложив народ дрібними лептами.

Недопусканє польським урядом основування нових українських гімназій спонукало наш народ основувати свої приватні гімназії як в Львові, Копичинцях, Рогатині і Городенці; крім сих існує ще кілька гімназійних курсів як в Дуσανові, Раві Руській, Куткорі, Галичі і Станіславові. Ріжниця поміж приватними гімназіями а гімн. курсами є та, що в тих послідних учать неспитовані сили. Всі сі школи стоять під проводом „Учительської Громади“ у Львові. Так отже наш народ в Галичині власним коштом, власними силами удержує в Галичині 9 приватних гімназій.

На економічним поли помітно значний рух. Послідніми роками значно зросло число економічних то-

(Продовженє на стор. 6-ій.)

ПРОЦЕС

православного ігум. Арсенія
проти менаджера „Свободи“ Нон. Кирчова
і її редактора Ант. Цурновського.

(Дальше).

Нью-Йорк, 8. січня, 1909.

Продовжене розправи по перерві.

Судія: Я після по іншого товмача, пане Сніткін; поговоріть з ним і переконайтесь, чи він спосібний.

П. Сніткін: Я не судія.

Судія: То най ваші клієнти се учинять. Я хочу, аби тут виробилося таке вражінє, що ми нічого іншого собі не желаєм, лише справедливости, як також се є моїм бажанєм, аби сі люди відчували, що їх інтереси є як слід бережені.

Я говорив, пане Гарван, перед вашим приходом про те, що я покинув нового товмача, який міг би, коли можливо, порозумівати ся ясно зі свідком і з якого-б оборона була вдоволема, аби не могло виробитися таке вражінє, що ми хочемо позбавити обжалованих яких небудь їх привилеїв.

П. Сніткін: Прошу лише хвилику. Я ніколи не давав до зрозуміння ані не сумнівав ся в те, щоб нас трактовано тут не у властивий спосіб, о скільки се дотикає законів в сій справі.

Судія: Я не кажу, пане Сніткін, щоб ви сумівались, но мені залежить дуже на тій, аби захвати повагу загалу для суду, значить в змислі безсторонности, і в деяких точках ми ріжнили ся що до властивости способу поступованя. Ви настоювали на свої технічні права і вони вам прислужують. Сей одже товмач може вас вдоволити.

П. Сніткін: Сьвітлий Суде, одним з моїх технічних прав, на яке я настоював, є се, що я після заруку для сеї справи, і нам здаєть ся, що се є зовсім слушно при справі сего рода. При справі сего рода казав сьвітлий Суд замикати сих людей, а тимчасом ся справа є нічим іншим лише звичайним собі промахом.

Судія: Ні, се не є одинокий випадок. Много є таких судіїв, що ставлять собі правилом замикати обжалованого при кожній розправі, який би там і не був її предмет. А що до мене, то сьом сего погляду, що се єсть безпотрібне, бо я гадаю, що коли обжалований є випущений за порукою на волю, то він, як прийде розправа, не схоче втікати.

П. Гарван: Після звичаю прокуратор ніколи не годив ся, щоби лишати обжалованого на вільній стопі, коли вже розпочалась розправа.

Судія: Правда, і я так розумію, що вони ніколи на се не годять ся.

Покликано наново Марію Криніцку як свідка доказового.

(По правилу присяжено Михайла Тандліча, як товмача).

Судія: Чи ви розумієте по руськи?

Товмач Тандліч: Так.

Судія: Говоріть до свідка і переконайтесь, чи вона вас розуміє.

Судія: Ну, то добре; тепер ставте, пане Сніткін, питання.

П. Сніткін продовжує допитувати (через товмача Тандліча).

Пит.: Хто вам казав приїжджати тут за свідка? Відп.: Адвокат.

Пит.: Хто заплатив вам дорогу? Відп.: Я не знаю, хто заплатив.

Пит.: А котрий адвокат казав вам тут їхати?

Судія: Коли вона знає.

Відп.: П. Деляней.

Пит.: Чи ваш службодавець, мировий судія, Мендельсон є тут також? Відп.: Так, він є тут.

Пит.: Чи ви їхали разом з ним, зі своїм службодавцем? Відп.: Так, ми всі приїхали разом.

Пит.: Чи ви говорили де-що про сю справу зі своїм службодавцем, коли їхали з Пенсильвенії? Відп.: Ні, ми про ніщо не говорили.

Пит.: Чи ви говорили коли зі своїм службодавцем про сю справу від сего часу, як ви присягнули і підписали перед ним те зізнанє, до нинішнього дня? Відп.: Ні, я ніколи нічого до него не говорила.

Пит.: А ідучи сюди зі своїм службодавцем, чи ви не питали ся його, по що ви сюди їдете? Відп.: Ні, я його не питалась; він казав мені їхати з ним до Нью-Йорку і я з ним їхала.

Пит.: І ви не знали, по що сюди їхали? Відп.: Ні, бо вони мені не говорили.

Пит.: То ви не знали, що маєте бути свідком в справі Арсенія? Відп.: Ні, вони мені не говорили.

Пит.: А чи ви питали ся, де вони вас везли? Відп.: Я їх не питалась; вони лише казали мені їхати разом з ними.

Пит.: Приїхавши до Нью-Йорку, то де ви замешкали? Відп.: Ну, там, де вони мене завели; там я ночувала.

Пит.: А хто вас провадить? Відп.: Адвокат.

Пит.: Чи адвокат запровадив вас до Бродвей-Сентрал-Готель? Відп.: Я не знаю, як називає ся готель; я тут чужа.

Пит.: Чи ви замешкали у великій домі з числами комнат? Відп.: Я не знаю; я не ходила по комнатах.

Пит.: А чи ви самі покриваєте видатки в готелю? Відп.: Ні.

Пит.: А знаєте, хто за вас платить? Відп.: Не знаю.

Пит.: Чи адвокат мешкає в тій самій готелю? Відп.: Не знаю.

Пит.: Чи він вас там запроваджує і відпроваджує до суду? Відп.: Но ні. Ми всі йдемо звідси зі суду, а потім стрічаємо ся там разом і приходимо назад до суду.

Пит.: Подайте мені імена всіх тих осіб, що ви з ними стрічаєтесь від одного засідання суду до другого. Відп.: Ну я не можу подати вам імен їх всіх. Я їх не знаю лише з видження їх тут.

Судія: То подайте кілька, дайте імена всіх, що знаєте. Відп.: Марія Павлова і друга ся, Здравітська.

П. Сніткін: І п. Деляней? Відп.: П. Деляней і Сем Мендельсон і Яцко Адамьяк; інших не знаю.

Пит.: Ну то добре. Ви подали тут два, чотири, п'ять імен, скільки знаєте. А від коли ви єсте в тій місті, чи бачили ви вже Арсенія? Відп.: Я виділа його лиш тут, коли він був в суді при сій розправі.

Пит.: Чи ви говорили до него? Відп.: Ну, та що мала я до него говорити; я не маю з ним нічого до діла.

Пит.: Я питаюсь вас, чи ви з ним говорили? Відп.: Ні.

Пит.: Чи говорив вам дехто, що Кирчова і Цурковського заарештовано під закидом оголошеня статі, що дотикала вас і всея. Арсенія? Відп.: Мені ніхто ніколи про се не говорив.

Пит.: А чи знаєте ви тепер, що сі обжаловані суть на розправі за те, бо вони оголосили статю, дотикаючу вас і всея. Арсенія? Відп.: Я не знаю, чи вони тут є за те чи за що інше.

Пит.: Ви зізнавали вчора, що вашу дитину окрещено, та що сьвященик, який її хрестив, є тут присутний. Чи вчора по полудні, по сім зізнанню, бачились ви із сьм сьвящеником? Відп.: Ні, я не бачилась.

Пит.: Ви маєте на думці, що ви не бачились з ним в суді, чи такий є змисл вашої відповіді? Відп.: Днесь я зовсім його не виділа.

Пит.: А чи бачились з ним вчора? Відп.: Так, вчора я з ним бачилась; він був тут.

Пит.: Коли вчора по полудні вертались з сего суду домів, то чи йшли ви разом з п. Здравітською? Відп.: Де?

Пит.: З сего суду до місця, де мешкаєте. Відп.: Так.

Пит.: Чи ви говорили п. Здравітській про се, про що вас тут питали? Відп.: Ні.

Пит.: То ви зовсім не говорили з нею про сю справу? Відп.: Вона мене не питала, а я їй нічого не говорила.

Пит.: Чи ви не хотіли знати, по що Здравітська приїхала тут з Мейфільд, Па? Відп.: Вона мене зовсім не обходить.

Пит.: Питаюсь, чи ви виділись або чи ви йшли домів із своїм службодавцем, Мендельсоном, вчора по полудні? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви говорили до него, або чи він говорив до вас про сю справу вчора по полудні? Відп.: Ні, він про ніщо мене не питав.

Пит.: Чи ви не говорили йому про питання, які адвокат вам завдавав? Відп.: Ні, я йому не говорила і він мене не питав.

Пит.: Чи ви не хотіли знати, що робить тут, в Нью-Йорку, ваш службодавець з Мейфільд? Відп.: Я не знаю, по що він тут приїхав; його візвано і він є тут.

Пит.: Як вчора по полудні вертали ви домів з людьми, що імена деяких з них ви нам подали, то чи Яцко Адамьяк був в товаристві? Відп.: Так.

Пит.: А Яцко мешкає в Мейфільд, чи так? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви говорили з Яцком про сю справу? Відп.: Ні, я не говорила до них і вони мене не питали.

Пит.: А чи знали ви Яцка в Мейфільд? Відп.: Знала.

Пит.: Ну, а чи не хотіли ви знати, що Яцко робить тут в Нью-Йорку? Відп.: А що він має мене обходити?

Пит.: Як ви прийшли до канцелярії Нідля, якого ви назвали жидком, то чи застали ви там сих обжалованих? Відп.: Коли двох людей там мене наперед завело, то трошки пізнійше надійшло сих двох обжалованих.

Пит.: Так, що тоді як ви складали се зізнанє — залучник для оборони — так, що в тій часі, як ви підписували своє імя і присягали залучник D для оборони, були там присутні, ви, Нідел, двох людей, що вас привели і сих двох обжалованих? Відп.: Так.

Пит.: А може ще хто? Відп.: Я не тямлю, чи був там ще хто чи ні.

Пит.: Чи в канцелярії п. Нідля ви говорили де-що з сими обжалованими про статю, або про сю справу? Відп.: Я зовсім з ними не говорила.

Пит.: А чи сі обжаловані не говорили коли до вас? Відп.: Ні, вони нічого до мене не говорили.

Пит.: Ну, то хтож до вас говорив?

Судія: Та вона вже се зізнавала.

Відп.: Лише адвокат бесідував зі мною.

Пит.: Чи на вашій мові? Відп.: Він говорив до них по англійськи і бесідував зі мною також по англійськи.

Пит.: Я питаюсь вас знов, прошу, чи адвокат говорив до вас по російськи чи по польськи чи по руськи? Відп.: По англійськи.

Пит.: Чи ви його розуміли? Відп.: Я не розумію по англійськи.

Пит.: Коли-ж ви його не розуміли, то на що підписували ви своє імя на сім документі? Відп.: Я підписала сей документ за-для тих десяти тисяч доларів і за-для сего чоловіка, що мав ожени ся зі мною.

Пит.: Ну, а що ви мали зробити за десять тисяч доларів? Відп.: Я не знаю; вони мені їх не дали.

Судія: Повторіть питанє.

(Стенограф повторив питанє).

Відп.: Я не знаю, що я зробила би з грішми.

Судія: Повторіть питанє ще раз.

(Стенограф повторив питанє знов).

Судія: Що казали вони вам зробити, або що мали ви зробити, заки мали дістати гроші.

Судія: Чи таке є ваше питанє.

П. Сніткін: Таке, Сьвітлий Суде.

Відп.: Вони мені нічого не казали.

Пит.: Ну, то на що вони обіцяли вам десять тисяч доларів і женити ся з вами? Відп.: Вони казали мені, що сей чоловік ожени ся зі мною та що вони дадуть мені гроші, а я маю зізнати, що ся дитина псходить від Арсенія.

Судія: Повторяйте докладно все, що вона говорить; нам треба розсудити, чи відповідь є влучна чи ні.

П. Сніткін: Коли ви кажете, що вони вам говорили, що дадуть вам десять тисяч доларів і що один з тих двох людей ожени ся з вами, то ви не маєте на думці сих обжалованих, чи не так?

Судія: Вона вже відповідала на се кілька разів. Вона казала ні.

П. Сніткін: Коли Суд каже, що на се була вже відповідь, то для мене се вистарчає.

Судія: Вона казала, що обіцяв їй один з сих двох людей, які вчора тут були, а потім вона казала, що сі два обжаловані не були присутні, як їй обіцяно.

Пит.: Чи ви тямите свою стрічу з обжалованим Кирчовим у Сваля, в Оліфанті, Па?

П. Гарван: Прошу одну хвилику. Вона називала сего другого чоловіка Кирчовим.

Судія: Ну, то Суд піддає вам таку гадку, щоб ви казали обжалованим повстати з місця.

П. Гарван: Вона зізнавала, що сего другого чоловіка кликала Кирчовим, так, що коли вона послугуєть ся тим словом „Кирчів“, то він повинен би сказати сему обжалованому встати з місця; тим чином вона буде знати, що ви маєте на мысли його, а не иншого чоловіка.

Пит.: Чи ви пам'ятаєте, як ви стрінулись з сим обжалованим (вказує на обжалованого Константина Кирчова)?

Судія: Прошу заждати.

Пит.: Чи ви тямите свою стрічу з обжалованим (вказує на обжалованого Константина Кирчова, що встав з свого місця) в домі Сваля в Оліфанті, Па?

Відп.: Я не пригадую собі, чи він був у Сваля, чи ні.

Пит.: Но ви знаєте Сваля? Відп.: Я не знаю, чи він називає ся Сваля чи як.

Пит.: Чи передтим, заки запроваджено вас до канцелярії Нідля, не говорили ви в хаті Сваля, що все, що в тій дописи було написано про вас і Арсенія, було правдою?

П. Гарван: Лише хвилику. Я хочу сказати, що ми готові замотатись так, що треба буде з пів години, аби з сего вимотатись, а також се, що вона вже зізнавала, що дописи ніколи не читала і нічого не знала про сю допис, а тепер питають ся її, чи вона казала, що все в тій дописи було правдою; се дає де-що до розуміння.

Судія: Ну, позвольте їй відповісти на се питанє.

П. Гарван: Крім сего жадаю, щоби був поданий день, чи було се після сего, як статя була оголошена.

П. Сніткін: Певно, що се було після оголошеня. І ціл сего питання не є така, щоб викликати вражінє в умі обжалованого, лиш, щоби пересвідчити ся о віродостойности свідка.

П. Гарван: Як так, то можливо, що се є допущаєме.

Судія: Повторіть питанє, пане стенограф. (Питанє повторено).

Відп.: Я сего не говорила.

Пит.: Мимо сего, що ви те заперечили, то вони завели вас до канцелярії адвоката, чи так? Відп.: Так, я пішла з ними, но нічого не говорила.

Пит.: Чи ви пам'ятаєте, як стрітились з Евгеном Василенком у Мендельсона, у котрого, як кажете, ви служили, після червня 1908 р.?

П. Гарван: Після 25. червня.

Пит.: Після 25. червня 1908 р.? Відп.: Там було більше людей, що приходили там до дому.

Пит.: Ми тепер говоримо про одного чоловіка, Евгена Василенка.

Товмач: Вона каже, що не буде говорити за мною.

П. Гарван: Не зважайте тепер на се.

Пит.: Чи ви знаєте Евгена Василенка? Відп.: Не знаю.

П. Сніткін (кличе): Василенко.

Пит.: Чи ви знаєте сего чоловіка (вказуючи на чоловіка іменем Евген Василенко)?

Судія: Чи він не був тут передше?

П. Сніткін: Так, був, я власне питав ся її що до него.

Відп.: Так, я його знаю.

Пит.: А чи ви стрінули ся з Евгеном Василенком в кухні у Мендельсона, у котрого ви служили, по 25. червня 1908 р.? Відп.: Я не тямлю послідного року.

Пит.: О, се лиш пів...

Судія: Се як раз відповідь.

Пит.: Чи ви присягнулиб на се, що ви не стрітились з ним після 25. червня, в кухні, у Мендельсона, у котрого ви служили?

Судія: Ну, та вона каже, що собі не пригадує.

П. Сніткін: Сьвітлий Суде, я маю право жадати відповіді: так або ні.

Судія: Ну, то се є відповідь. Я не позволю на таке питанє.

П. Сніткін: Застерігаю собі право відклику.

Судія: Вона каже, що не тямить — отже, як може вона присягати? Вона каже, що не тямить і конець. Тут не заходить якась противорічність зглядом

(Продовжене на стор. 6-ій.)

„SVOBODA“
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
184 Hudson Str.,
Published every Thursday at
184 Hudson St., New York, N. Y.
Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.
Established 1893.
REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
Box 112, Elizabeth, N. J.
адреса мешканця:
326 Rose Hill Place,
ELIZABETH, N. J.
ANTH. CURKOWSKYJ,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.
K. KIRCZOW,
manager,
NEW YORK, N. Y.
Terms: Two dollars a year.
Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter
December 21, 1906, at the Post
Office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“
часопис для руського народу в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить щотижня в четвер і
коштує:
в Америці на 12 місяців... \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців..... \$1.00

Оплатувати газету треба всес-
да з гори.

Гроші треба посылати в ре-
дакційним листі, або через ек-
спресовий, або поштовий money
order (моні ордер). Money order
то є карточку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовій офісі, пішлить нам бо
без того ми не годні грошей ді-
стати.

Адрес:
„SVOBODA“
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Дописи просять ся писати ли-
шеш на одній стороні картки.
Дописи непригожі до друку на-
писати ся, наклади з гори не було
вказано, що жадає ся її звороту
і не було залучено марок на
зворот.

Впекучій справі.

Свого часу ми у довший
статі (ч. 4 з 27-го січня с.
р.) звертали увагу нашого
загалу на два небезпечні
проекти закону, внесені в
конгрес в Вашингтоні, які
ставили правом, перепицять
в один раз усю нашу емі-
грацію. Подаючи про се ві-
домість, ми звивали наш
загал до протестів, та за-
значили, що проти них про-
тестують навіть неемігран-
ти, протестують Американ-
ці, їхні корпорації і стова-
ришення. Тепер ці два про-
екти знаходять ся в конгресі
під обрадами, і треба у-
жити всіх способів, аби не
допустити до їх ухвалення,
аби не допустити до сего,
щоб вони стали обов'язую-
чим законом. Оттут прига-
даємо читачам, що є білі
дають: 1) поголовний по-
ток від кожного прибува-
ючого, чи старого, чи мо-
лодого, чи дитини, має по-
бирати ся в висоті 10 дол.;
2) кождий прибуваючий має
вказати ся готівкою най-

менче 25 дол. від голови;
3) кождий прибуваючий
має вказати ся свідомо-
стю моральності від своєї
старокрасної влади, в якій
то свідомості має бути я-
сно зазначено, що емігрант
ні разу не був караний
хотьби і за найменше пере-
ступство; 4) кождий емі-
грант який до року не по-
стравав ся о горожанські
папери мусить зголосити ся
до емігр. уряду, заплатити
тут таксу 10 дол. і проси-
ти о видаче письмального
дозволу на пробування в А-
мериці на дальший рік; се
має робити кождий що ро-
ку під загрозою депортації;
кождий такий в емігр. уря-
ді буде міряний і фотогра-
фованій в спосіб, який
практикує ся по судах зі
злочинцями; 5) кожда дів-
чина низше 20 літ, що не
іде в товаристві родичів
має бути сейчас депорто-
вана.

Се є в головних записках
жадана внесених власне в
Вашингтоні проєктів на
право. Коли їх ухвалить,
не лиш перепицять ся від-
разу уся наша еміграція з
Європи, але і находячі ся
тут емігранти стануть зрів-
нані правно зі злочинцями,
розбійниками і паляями. І
не диво, що проти сих
драконовських ухвал зірвало
ся усе протестувати.

Наш загал в разі ухвале-
ни цих проєктів буде най-
тяжше діткнений, бо вони
видадуть цілу нашу емігра-
цію на ласку і неласку
польський шляхти: ся не
дасть емігрантові „Swi-
adectwa moralności“ і він,
хотьби мав і тисячі зі со-
бою, не дістане ся до А-
мерики. А знова сі, що вже
тут, а які за для якихсь
важних причин не можуть
або не хочуть взяти горо-
жанських паперів, що року
будуть мусіти їхати в Нью
Йорк, платити тут дорогу,
харч, платити 10 доларів
за дозвіл, а ще в додатку
до того піддавати ся гань-
блячій процедурі, після
якої поступають тільки з
найбільшими злочинцями.
А ті всі, що тут оснували
собі яку таку егістенцію,
а яких рідня находить ся
за океаном, чи не будуть
від ньої на віки відірвані?

І тому в імя людскости,
в імя патріотизму ми не
сміємо залишити нічого,
щоб допустити до ухвале-
ня цих диких прав. Ми ти-
сячами підписів мусимо
проти них заперестувати.
Сего жадає від нас наше
власне добро, сего жадають
від нас наші братя з за-
океану, сего жадають від
нас з роздираючим серце
плачем сі жінки і діти,
яких сі права не допуска-
ють до рідних батьків.

На стороні 5-ій найдете
готовий формуляр під яким
належить покласти своє
імя і назвиско та свою а-
дресу, витати його в за-
значених ліній місцях з
часопису і вислати се в ко-
верті на адресу „Свободи“;
звідки їх вишле ся до Ва-
шингтону.

Справа пекуча і небезпе-
ка праця, тому ніхто не
сміє її легковажити. По-
стигати належить підписати
і прислати сейчас, бо над-
сими проєктами власне
йдуть наради а коли стане-
мо відкладати з дня на
день, то потім буде уже
за пізно.

Тому кличемо ще раз:
Русини, постійте самі за
себе!...

Народне сьвято в Анс нії, Кон

(Продовжене зі стор. 1-ої)

лу для дітей, котрих сам учив безплатно, а навіть
кілька місяців перед смертю, помімо тяжкої недуги,
старшим відчитував в читальни книжки та газети;
заснував жіноче братство та дбав о розвій других,
мужеських братств. Заходив ся також коло будови
парафіяльного дому, поробив всілякі приготування і
плани, але передчасна смерть перешкодила йому в
здійсненню замірів.

Покійний як правдивий руський патріот, що пи-
ро працював для свого народу а своєю невинною
працею пеував пляни ворогам руського народу, озло-
бив на себе царславну газетку „Свѣтъ“ і скрито-
царславну „Правду“, котрі в безчелний спосіб
оклеветали його, хоча в той спосіб підорвати між
народом довіру до него. Покійний, хоча в постояти
за свою честь та хоча в розкрити перед людом низь-
кі средства борби з своїми противниками, заскаржив
ще в марті 1902 р. редакцію „Свѣта“ до найвисшого
суду в Нью-Йорку, але не дждав ся дня розправи, бо
як звисно, амер. процеси тягнуть ся і по кілька літ.

З Америки дописував до „Діла“, а головню на-
лежить зазначити його обширно і совісно оброблені ста-
ті про церковне положенє в Америці. Так само по-
давав вістки до „Літ. наукового Вістника“. Був пред-
платником майже всіх старокрасних видавництв.

Покійний інтересував ся дуже горячо просвітою
і культурним розвоєм руських робітників в Америці.
Коли приїхав до Америки писав стало і невтомимо до
„Свободи“, поміщаючи там будь неопінені статі, будь
оригінальні або перекладені з інших мов оповідання.
Бго заходом виїшли три прегарні календарі за 1901,
1902 і 1903 рр., в котрих поміщений матеріал головню
його композиції. Він був їх цілковитим редактором.
Крім того написав деякі просвітні книжочки як „Ка-
пітал і праця“ і др.

Покійний а незабутої памяти о. А. Бончевський
бажав горячо, щоб руська молодіж в Америці хапа-
лась виспої освіти і тому був оснудателем „шкіль-
ного фонду“.

Справи руської Церкви обходили небіщика дуже,
а кривди католицької Церкви заподіяні нашім та агі-
тацію царославних поміж нашим народом переносив
на самім собі.

Треба лиш чудуватись тій витревалості і силі
волі з якою поступав покійний на тій тернистій і пов-
ній трудів і журб дорозі життя.

В розвою „Р. Н. Союзу“ брав покійний неопінену
участь. Будучи два роки головним секретарем, фор-
мально упадав під навалом праці, але за те поставив
„Союз“ на тій висоті, на якій стоїть нині. Скорий
розвій „Р. Н. Союзу“ мусимо завдячити головню йо-
му. За секретарську працю не взяв нічо, лиш при-
значені для него 200 дол. призначив на просвітні
книжочки для народу. Щоб тих книжочок було чим
раз більше, та щоб могли виходити правильно, по-
кійний зачав збирати уділи для засновання просвітної
спілки, але не довів своїх плянів до кінця з причини
недуги.

Покійний був занадто завзятий та щирий до пра-
ці і се головню підкопало його і так вже делікатне
здоров'є. Він умер на так звані гальопуючі сухоти
(суха хорота) дня 25. січня 1903 р.

Похорони відбули ся в Ансонія, Conn. в четвер
дня 29. січня 1903 р.

Правдиво вдячні онласки щиро нагородили сю
гарну промову.

Вокальну часть вечера закінчив „Заповіт“. Ве-
личава ся композиція, славню звисна всім і мила ще
більше віщими своїми словами. Сьпівати кусник сей,
не пірве ся який будь дірігент зі своїм хором. Коли
Вп. Володимир Каськів чудово віддавав сольові части
„Заповіту“ неприготовані на се гості — слухачі звер-
тали очі свої на галерію, (де сьпівав хор), і питали
хто се?

Місцевий сьвященик закінчив сьвято таким менче-
більше словом:

Так звеличали ми Того, що „вибрав до життя борбу
і працю“ в хосен сього народу. Звеличали не по-
великій його заслугі, але по силі нашої. Подяка
нехай буде Всім, що своєю помічю причинили ся до
урядження нинішнього сьвята, — подяка Всім гостям,
що здалека і близька явились взяти участь в сьвяті.
А тепер нехай нашим змаганем буде, щоби рік-річно
віддавати честь Тому, що дав житє за добро народу.
Сьвяткованє його памяти нехай стане народним нашим
сьвятком, щоби ми розпамятуючи в ту хвилину житє
Великого покійника, відсьвіжували наші народні
ідеали. Во не може бути гарне таке житє, де живе
чоловік для себе і для своєї вигоди, для неперемож-
ного спокою. Кождий має вносити частину свого
добра — в загальне добро, частину своєї праці — в за-
гальну працю, і лиш працюючи для добра загалу,
бажаючи щастє других, повинен і може бути сам
щасливий. Тим то до борби і праці Брати!

Конець був вечерка, але гості сиділи ще, ніхто

не мав охоти виходити з галі. Слухали ще слів ро-
будженого і піднесеного руського серця.

На другий день, 22-го, були в церкві дві Служби
Божі. Першу відслужив за спокій душі бл. н. о. Бон-
чевського о. Добротвор з Йонкерс з двома сьвящени-
ками, другу о. Підгорецький з двома сьвящениками
і двома дяконами. Знамените з християнського і па-
трістичного духа було слово о. Макара до давніших
своїх парохіян. Хоч в той день фабрики робили як
звичайно і погода була дуже зла, нарід зійшов ся чи-
сленно і много приступило до сповіди. Хор сьпівав
прекрасно.

По Службі Божій мав бути похід на могилу, але
не відбув ся задля непогоди. Цьвіті полишено, щоби
зложити їх на могилі, як лиш хвиля дозволить.

Зазначити тут треба з присмністю, що крім шан.
Гостий, що прибули зі своєї охоти на Сьвято, уря-
дово — що так скажу — явив ся Уряд Р. Н. Союзу,
щоби віддати належну честь першому Секретареві Со-
юзу і Предсідателеви, що своєю працею двигнув ви-
сокою силою тепер народню нашу Організацію.
Вдячно і мило витала сих шан. Гостий Ансонія і щиро
гостила їх. Кількагодинні наради загально-народного
значіння закінчили сьвятоточний день.

А Ти, Ансонійська Русе, що так сердечно і мило
звеличала дорогого собі Покійника, памятай, який
у себе маєш скарб. Могила Твого першого про-
відника і народного борця є серцем Американської
Руси, так убогої тепер в ідеали. Она є дорогоцін-
ним жемчугом, а Ти, Ансоніє, маєш бути гідною
оправою. Задля памяти Великого свого Проводиря,
хорони і високо держи народний ідеал і гордо веди
перед другим!

Учасник сьвята.

Спис людности в Злучених Державах.

Бюро цenzусове в Вашинг-
тоні видало інструкції та
інформації, котрими мають
послугувати ся енумерато-
ри ценаусові в часі тринаї-
дцатого спису людности в
Злучених Державах; який
розпочинає ся дня 15-го
цьвітня сего року.

Передовсім енумератори
будуть питати, чи запису-
вана особа є жоната, са-
мотна, овдовіла або чи жи-
є в розводі.

Замужні і жонаті особи
будуть питані, чи були
перед тим вже коли в су-
пружеській стані.

Бєли теперішнє супру-
жєство єсть перше, то бу-
де занотовано знаком „М.
1“, єли єсть друге або
третє, енумератор занотує
„М. 2“.

Енумератори будуть пи-
тати особливо чужоземців,
кілько літ перебувають в сім
краю, а єли хто приїхав
тут не по раз перший му-
сить подати рік першого
свого прибуття.

Всіх мушин вище 21-го
року життя, будуть питати
чи суть горожанами.

Бєли особа була роджена
за границею, але зістала
повним горожанином ту-
тешного краю, чи то через
отриманє других паперів
чи через натуралізацію сво-
їх родичів, то енумератор
занотує „На.“, що значить
„натуралізований“.

Всіх людей вище 10-го
року життя будуть питати
чи говорять по англійськи;
єли записувана особа го-
ворить по англійськи, ену-
мератор занотує в особній
рубриці „English“, єли не
говорить по англійськи, е-
нумератор мусить записати
назву языка, яким та особа
говорить.

Бєли котра особа гово-
рить кількома языками (на-
приклад майже всі Русини
говорять по польськи), ену-
мератор має занотувати на-

зву рідного языка, значить
всі Русини всюди по-
винні записуватись
що говорять по руськи
„Ruthenian language.“

Чужоземців будуть пи-
тати, хто з якого краю при-
їхав і якої є народности.

Що до Русинів, то сі, як
звичайно, одні будуть за-
писуватись за Поляків, дру-
гі за Греків, треті за „greek
catholic“, деякі за Словаків,
Мадярів, Росіян, малих Ро-
сіян і т. д. Господь знає,
ще які назви не повідумо-
ють, так, що уряд всіх на-
ших людей повтягає до чу-
жих націй, а з нашої мало
що зістане.

Тому раджу, аби всі одно-
цільно подавали себе за
Ruthenian, а то з тої при-
чини, що Американці суть
найбільше ознакомлені з
тою нашою назвою.

На мою думку Русини
повинні всюда записува-
тись в сей спосіб, а тим
самим Американці будуть
бачити, що і нас є вже си-
ла в сім краю.

Намі американські часо-
писи можуть себе називати
по партійному як схотять,
але повинні своїм читачам
піддавати, щоби вони урядо-
во тут в Америці звали себе
Ruthenian, а тим самим бу-
демо мали більшу пошану
у Американців, як велика
і сильна нація.

М. Росолович.

Фарми в полудневім Мічигені.

Хто поспішить ся, зможе
ще купити красний кусок
землі з будинками і садом,
або без, в найкрасній і най-
здоровішій околиці близь-
ко рухливого міста, в ціні
від \$8.00 і вище за один
акр на кількітні сплати.
Земля чорна з глиняним
підкладом. Чудова рівнина,
ні сліду з каміня або мо-
чарів. Наші всі фарми про-
даємо по тій ціні разом з
углевим покладом. Пишіть
і зголошуйте ся, а ніколи
сего не покажете до свого
краяна: 10

BADOWSKY
Land Colonization Co.
Box 47, STANDISH, Мич.

Петиція проти анти-еміграційних проєктів закона, находячих ся під обрадами в Конгресі в Вашингтоні.

До
Його Достойности,
ПРЕЗИДЕНТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ
і ЧЛЕНІВ КОНГРЕСУ.

Я, нижше підписаний так в імя люд-
скости як рівнож маючи на увазі добро
загалу населення Злучених Держав у-
клинно протестую проти ухвалення і
влучення в почет обов'язуючих прав,
просктив закона, находячих ся власне
під пору під обрадами Конгресу а ти-
каючи ся еміграції.

Ухваленє сих проєктів виключить од-
ним почерком пера тисячі а тисячі здо-
рових і чесних людей, які своїми ква-
ліфікаціями знаменито надають ся на
горожан сего краю. Що більше, ухва-
ленє сих проєктів розірве на віки бога-
то таких родин, яких члени уже тут
давніше стало осіли.

Місто ухвалювати нові заострення емі-
граційних принципів, звиває ся Уряд,
щоб сей взяв під свою опіку новопри-
бутих емігрантів в тих частинах кра-
ю, де показав ся брак заняття і праці.

(Імя)
..... (вулиця)
(місто)
(стейт)

НОВІНКИ.

КАЛЕНДАР.

М а р т.

- 3/Ч Льва п.
- 4/П Архіпа
- 5/С Льва еп. Агат.
- 6/Н Мясоп. Тимотея
- 7/П Євгенія
- 8/В Поликарпа
- 9/С Обр. гл. Іона

— Новий батіг на хлопів. Па-
ни вже не знають, якого рода
кайдани наложити на хлопів.
Все щось нового видумують,
щоби лише хлопа тримати в сво-
їй власті. Ось знов на одній за-
сіданню союму шляхтич граф Ан-
тін Водзіткі вийшов з пропози-
цією, щоби завести жінку жан-
дармерію на селі і дати жандар-
мам право судити на місці і ка-
рати гривною дрібні переступ-
ства. Ось чого ще панам захочу-
ть ся!

— „Не убій“. В Росії все ча-
стіше трапляють ся випадки па-
сивного протесту проти органі-
зованого вбивства людей — про-
ти війни. Протестуючі поклику-
ють ся на закон Христа, що ви-
разно каже: „Не убій“. Також
відказують ся від військової
служби „толстовці“, се є при-
хильники науки гр. Льва Тол-
стого. Але сучасна мілітаристич-
на держава жорстоко карає як
перших так і других. Нещодавно
в Мінську такого толстовця суд
засудив на чотири роки ареш-
тантських рог за відмову взяти
до рук озброєння. І у Австрії
було кілька випадків, де рекру-
ти, покликаючи ся на п'яту за-
повідь, не хотіли брати до рук
оружа. Військові власті спер-
шу примушували тих „непо-
слушних“ ломити божу запо-
відь ріжними карами, а коли се
не помагало, віддавали їх до та-
ких військових відділів, де не
треба носити озброєння, або відси-
ляли їх домі. Що одначе бу-
ло, як би так усі жовніри кину-
ли смертоносне озброєння, призна-
чене на своїх братів, опираючи
ся на заповіді: „Не убій“?..

— Катастрофа на морі. Коло
острова Мінорки (на Середзем-
нім морі) розбив ся онодішній

ночі французький корабель „Ge-
neral Chanzy“, що вийшов був з
Марсильї до Альжирі і віз бо-
гато подорожних. Всього затонуло,
крім одного чоловіка, що чудом
якимсь уратував ся. Причина ка-
тастрофи поки-що, незвісна. На
Середземнім морі лютіла ся сля-
ми днями страшенна буря, якої
від многих літ не памятають.
Можливе, що серед нічної тем-
ряви капітан змінив дорогу і ра-
туючись перед бурєю, вийшов на
скали замість до пристани. Філі
опісля корабель перевернули і
можливе, що він доси пливає по
морі. Згадають ся також, що
підчас боротьби корабля з бу-
рею тріс котел. Число подорож-
них на кораблі доси напевно не
відоме. Одні кажуть, що було 87
осіб, а після іншої версії сто
кількадесят. Між подорожними
було багато військових, урядни-
ки, актори, оден священик і бо-
гато жінчин і дітей. Все те по-
гибло. Крім того було на кора-
блі 183 тон товарів, 165 поро-
жних бочок, 1484 почтових паку-
ків і багато мішків з листами.

— Найбільше овець на світі
має Росіянин Остап Іванович.
Займає ся він виключно годів-
лею овець, а сего господарства
так розросло ся, що є він власни-
ком найбільшого числа овець
на світі. Має отже а мільони
штук овець. Випасає їх на влас-
них великавських пасовищах в
Сибірі. Стад сих доглядає з ти-
сячі пастухів і 35 тисяч вічар-
ських собак. В очечому господар-
стві Івановича є занятих 29 ти-
сяч робітників.

— Убиті Індіанцями. З Ріо де
Жанейро доносять: На п'ятих
австрійських робітників, що бу-
ли заняті при будові залізничі
від ріки Мадейра до ріки Мар-
море, напали в часі повороту Ін-
діанці і вбили.

— Галицькі москвичі, що пере-
нялись чорносотенними „іде-
ями“ з Росії, старають ся уведи-
ти їх в життя. Ось в Бучачі мину-
лого тижня арештовано учени-
ка ІV. класу гімназійної Пе-
тра Андруховича вихованка та-
мошньої москвофільської бурси.
Арештовано єго в хвили, коли
засівши за углом одного дому,
хотів топірцем провалити голову
надходячому свому катехитови
о. Добрянському. Сей москво-
фільський „ітенець“ хотів, аби о.

Добрянський видав єму якусь
свідомість, якого після приписів
не вільно було видати і не ви-
дав. За се, тай за те, що о. До-
брянський є „клятим українчи-
ком“, — як кажуть чорносотенці
— хотів єго Андрухів убити.
Знаючи, куди ходить о. Добря-
нський, Андрухів засів на него з
залізним топірцем і намірив за-
рубати ним катехита. Однак про
сей намір довідалась поліція, ко-
тра встигла в час арештувати мо-
лодого чорносотенця і він сиди-
ть тепер в судовій арешті. От-
же, як бачимо, чорносотенний
посів починає видавати свої га-
небні, злочинні плоди.

— Звичайний смертельний чо-
ловік в Лондоні єсть подібний
до англійського короля Едварда
VII. як дві каплі води. Єсть се
урядник лондонської біржі Персі
Мерстен. Він тепер кидає свою
службу й з того приводу пода-
ють англійські часописи такі його
пригоди, які виходили з його
подібності до короля. Персі був
так само заживний і огрядний як
король, ходив так само, слова ви-
говорював подібним голосом, а
навіть волосє носив так само.
Кожний попадав через те в по-
милку, що має перед собою са-
мого короля. В його уряді назива-
вано його жартом усе „маєста-
том, величеством“, а як часом то
збирали ся коло нього й співали
имн „Боже благослови коро-
ля“. Як виходив на вулицю, лю-
ди ставали з пошаною й уступа-
ли ся йому з дороги. (Розуміть
ся, се лише в Англії можливе, бо
інші королі не ходять ніколи по
місті пішки. Чому, се вже вони
знають найліпше. Російський
цар як показуєть ся на вулицю,
то їде цілий скотаний в якісь
залізничі буді). Але найліпше
трапляло ся йому, як увійшов раз
до каварні (велика реставрація)
де було повно гостей. Всі по-
ставляли й замовляли, а відтак як
на давний знак зачали з музи-
кою співати имн „God save the
King“. Знов раз сидів він в те-
атрі на долі, а королівська пара
сиділа в горі в ложі. Побачила
його з гори королева й стала ся
йому через льорнетку (побіль-
шаєче шкло, аби ліпше видно)
приглядатися. Потому засмія-
ла ся. Не знати, чи в даній хвилі
розпізнала він королева, котрий
з них єсть справді король? І по-
чим?

Російський цар повинен десь
в Росії найти такого подібного
до себе, і пустити на місце. Там
би зробили йому аминь, але у-
ряд мігби поарештувати найліп-
ших революціонерів. Але такого
не знайде там, бо хіба би хто
зламав на голову, аби йти яко цар
на місце як кожний чоловік.
Тільки й видібно світа.

— Толстой про зміну віроіспо-
відання. Оден молодий Жид в
Вильні, котрий через проценто-
ву норму не міг дістати ся до у-
ніверситету, просив Льва Тол-
стого о раду, зазначуючи, що хо-
тяй супроти жидівської релігії,
як і супроти всякої іншої, він
зовсім байдужний, то все-таки
не може рішити ся на те, щоб
для вступлення на університет
зміняти віру предків. Толстой
відповів йому на се: „Передов-
сім зах думати над тим, яким
способом дістати ся до універ-
ситету, треба дбати о се, щоби ви-
робити в собі релігійні основи,
яких ви по вашим словам не ма-
єте. Зміна своєї релігії на релі-
гію, котрої не признаєть ся, є
злим ділом, яке ні дасть ся оку-
пити ані сумнівним знаменем, а є
хочете набути на університеті,
аби поліпшенням соціальної пози-
ції, яке досягнете завдяки „ди-
пльомові“.

— Клопіт бюкратії з „живим
небіщиком“. В канцелярії влади
востопського міщанського старо-
стця вияв[с]я міщанин Яків Козлов
з просьбою, щоби видали йому
паспорт. Там справили ся по
книгах і заявили, що документу
не можуть видати, бо... Яків
Козлов давно вмер. Тоді проси-

тель заявив, що він ще не вми-
рав, але йому не повірили і від-
правили до пристава, щоб той
встановив, чи справді живий сей
Козлов. У пристава виявив ся,
що Козлов проживаючи в місті
Хабаровську, загубив свій пас-
порт, про що доміє у поліції.
Літом, через місяць після сього,
на Амурі втонув ся невідомий
чоловік, в його кешени найшли
паспорт Козлова. Так всі і ду-
мали, що то вмер Козлов.

— Епохальне відкритє. Іта-
лійський учений, проф. Амегіно
мав відкрити в полудневій Аме-
риці кістяк найстаршого прачо-
ловіка. Кістяк сей находив ся
серед кістяків, незаних доси
авірят. Череп кістяка сильно
ушкоджений, вате потилиця
сильно і високо абудована. Ко-
ли дивитись з боку, представляє
образ трикутника. Особливо
звертають увагу великі очні я-
миви, яких доси нігде не баче-
но. Проф. Серджі, потверджує
погляд Амегіна, що сей кістяк
найстарший зі всіх, які доси
найдені, та оцінює його вік на
мільон літ.

— „The New York Times“ з
дня 1-го фебруара 1910, подає в
своїй редакційній статі ось які
пікани дані. Минулого року ви-
мандрувало із Злучених Держав
до Канади 90.000 Американців.
Бези кожний з них приніс з со-
бою лиш тисячу доларів, то в
однім році втратили Злучені
Держави сего дорогою в користь
Канади 90 мільонів доларів.
Часопис The Mexican Herald
обраховує, що в Мексику і се-
редній Америці не живе більше
як 50.000 Американців. За те в
Мексику є інвестовано около
1.000 мільонів доларів американ-
ського гроша.

Виходило, що Американці
йдуть до Канади, аби мати жи-
те, головню фармувати, — бо-
гачі Американці інвестують свої
гроші в Мексику аби в сей спо-
сіб добути ще більше гроша.

— Грізно і несподівано вибух-
нув минувшого тижня страйк
трамваєвої прислуги в Філадель-
фії. Причину подала компанія,
яка хотіла знищити юнію без
найменшої провини віддалити о-
коло 700 юністів з роботи. За
товаришами уявили ся другі і
вибухнув страйк, який відразу
приняв грізний вид. Нема май-
же дня, щоб не читало ся про
криваві розрухи, у яких часто-
густо лишають ся трупи. На
жаданє компанії зареєстровано
200 людей стейтових констаблів,
які часто по російськи гуляють
по улиці. В виду того у Фі-
ладельфії панує страшне огірче-
нє поміж усіми робітниками, які
провоковані порішши від суботи
почати генеральний страйк. В
минувшу суботу зібрали ся 700
делегатів а 140 робітничих ор-
ганізацій і вони одногласно по-
рішили з суботою, то є 5-тим є-
м. застановаити усю роботу в у-
сіх фабриках і складах, щоб в
сей спосіб дати вираз своєму
обуренню і помочи трамваєвій
службі. День в день відбувають
ся тепер мітинги усяких робіт-
ничих організацій ненавда-
чих до юній і сі рівнож прилу-
чають ся до страйку. В сей спо-
сіб в суботу в Філадельфії ста-
нуть усі фабрики, стане увесь
промисл, спричиняючи мільонові
шкоди. Філадельфійські робітни-
ки, хіть пізно, але все таки на-
конець прийшли до переконання,
що тільки єдністю і солідарно-
стю зможуть добути ся своїх
слухних прав.

— Дня 28-го лютого в місце-
вості Массе, Idaho, що лежить
поміж височезними горами, ус-
нули ся з вершків гір маси сні-
гу (лавина) і знищили ціле мі-
стечко, при чім згинуло більше
як 100 людей. Около півночі
люди почули страшний гук, не-
наче-б було тисячі громів. Од-
нак не було вже рятунку. Все,
що стояло на дорозі, хати, дере-
ва, люди, авірята, усе пірвало ві
собою маси снігу і кинули у
пропасть. Вратувало ся лишень

35 Італійців, які мешкали в на-
рі. Лавина вправді пірвала єю
кару зі собою, однак не розбила
її, а мешканців з трудом добули
ся з холодного гробу. Тисячі
людей поспішили сейчас з усіх
сусідних місцевостей на рату-
нок і до раня добули в снігу 14
трупів. Ранком пройшла сего до-
рогою ще дві лавини і забрали
зі собою дальших 30 домів, од-
нак з людей вже більше ніхто
не згинув.

— Як було вже в останній
числі агадане, що вибухнув
страйк в S. Bethlehem, Pa; од-
нак змагання робітників не при-
ходили до ніяких наслідків, по-
неже зі всіх робітників, котрі
працюють в Bethlehem Steel
Works може яка десята часть
аастрайкувала. З кожним днем
вправді число страйкуючих зро-
стало, але дуже пияло. Аж
накопили приїхали з Пітсбурга і
з других плейнів страйкери, ко-
трі заохотили нарід до дальшої
борби і витревалости, дня 24
лютого в вечір зібрались робіт-
ники перед офісом мільонера
Шваба, котрий єсть председа-
тельом залізничних фабрик і ви-
дїтан при звуках місцевої музики
обходили всі стіти S. Bethle-
hem у, заохочуючи всіх до
страйку. На другий день, то є
25 лютого рано зібрали ся ро-
бітники перед фабрикою, та
здержували скебів від роботи;
одним відбирали педі з обідом
і кидали до землі, других обжа-
дали камінем та грозили. Стри-
мали надїждяючи стрітвару в
котрій їхали скеби і почали ви-
бивати вігна, однак поліція їх
розігнала. Перед полуднем зі-
брала ся кілька-тисячна товпа
народа в сали „Market Hall“, в
котрій відбув ся мітинг з про-
мовами в язичі: англійським, ві-
мелльським, мадярським, словенським
і польським, почім нарід виписо-
вав ся до юній. Компанія і тут,
щоб настрашити робітників
спровадила ославлених стейто-
вих констаблів, так званих чо-
рних гуварів. Страйк все ще
треває.

ВИКАЗ ЖЕРТВ

на руську церков сьв. Ап. Петра
і Павла в Auburn, N. Y.
Веч. о. В. Гравнак від парохі-
ян в Ramey, Pa. 11.28 дол. від
себе 8.72 дол.
Веч. о. Мих. Біцага від парохі-
ян Hawk Run, Pa. 2.25 дол.
Веч. о. М. Данилович від па-
рохіян в New Alexandria, Pa.
6.30 дол., від себе 1.00 дол.
П. Василь Пастух від брацтва
пасе, N. Y. 5.95 дол.
Д. Теодор Соколовський від
братства сьв. О. Ніколая в Вест
Ньютон, Па. 3.00 дол.
Д. Мих. Ференц від брацтва
союз. Повр. Пр. Д. Марії в Wei-
ting, Ind. 5.00 дол.
Д. Андрей Годчак в Johnstown
Pa. від себе 2.00 дол.
Д. Марія Поташник від сес-
трівства від „Союза“ 199 в Whi-
ting, Ind. 5.00 дол.
Д. Прокип Сеніків з Whipple,
W. Va. зібрав на хрестинах в
Гринька Лудинного 5.00 дол.
Разом всіх жертв 55.50 дол.
Іменем руської церкви сьв.
Ап. Петра і Павла складаємо
Впом. Жертводавцям щиро-
руске „Спасибіг“. Най Всевишній
падогородить Вам стропеню.

Вн. Родимця пригадаємо ся
ласкавій пам'яті і просимо о
дальші жертви.

Auburn, N. Y., 20 лют. 1910.
Мих. Поліновський
Пет. Шевченко
о. Теодосий Цар

ПЕРТ АМБОЙ.

Члени кружка драматичного ві-
дограють дня 7. марта с. р. в по-
неділок

„УКРАДЕНЕ ЩАСТЄ“

в великій галі Нікодима і за-
прашають всіх місцевих як і до-
окресних Русинів дуже сердеч-
но.

Же вийшло перше число гумо- ристично-сатиричної часописи „ШЕРШЕНЬ“.

Ся часопис жалить беа-
пошадно москвофілів, ма-
даронів, плягунів та всяку
голоту, що підгірзав наші
народний організм. „Шер-
шень“ воює з неприяте-
лями в спосіб джентельме-
нський не виходячи поза
границі приличности — за-
те москвофільська „Відьма“,
котру редагує сідогланий
старушок, виступила до
борби ординарно лайкою,
якої не втялаби найбільше
писката перекупка. Се є
знак, як москвофіли пада-
ють чимраз глибоше в про-
пасть дикости і брутал-
ства.

Крім сатири є ще гарні
кавалки гумористичні і
кілька ілюстрацій.

Предплата на пільний рік
виносить \$1.50. Гроші тре-
ба посылати через почтовий
або експресовий money or-
der на адресу.

SZERSZEN

439 N. 6-th Ave. SCRANTON, PA.

НАЙЛІПШИЙ УЧИТЕЛЬ.

Стара приповідка говорить, що
досвід, се найліпший учитель. Ба-
ли не мали нагоди про щось са-
мобісто переконатися, тоді до-
виннісьмо вірити досвідові других.
Коли ви годять ся на якусь рі-
ч, тоді і ви повинні на нї згодити
ся. Коли ви до сеї пори не мали
нагоди випробувати Трінера Аме-
риканський Елкср Грінго Ванд,
в усяких клонотах жолудя, то
радімо Вам, звернути ся о пораді
до тисячів тих осіб, які брали се
вино і пересвідчили ся, що воно
є найліпшим средством на усі не-
дуги того рода. Спробуйте се вино
сейчас, коли Ваш жолудок наїде
ся в неприємитім порядку, почне-
те тратити апетит а нерви ослабнуть.
Спробуйте його в колькох гіршій,
звертаю. Спробуйте його також в
часі, коли не будете добре рози-
ложені, первозні або коли станете
ся легко мучити. По всіх друге-
рах.

JOS. TRINER,

1333-1339 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

Русько- англійський ТЛУМАЧ

з котрого можна дуже скоро
навчитись англійської мови.

Стоїть 25¢. Тверда оправа. Ціна 60 центів.
Замовляти у:
And. Sawka, 52 Greene St., Jersey City, N. J.
Агентом десь значний овуст.

Приймаєть ся передплата на щомісячний „ЕКОНОМІСТ“

(VII рік видання)

орган „Красного Союза Революціонного“
у Львові, присвячений теоретичному
і практичному освітленню питань ко-
операції і економічного життя нагаді.
В 1910 році в „Економісті“ будуть
містити ся реферати, які мають бути
приготовлені до I. національного коопе-
ративного конгресу.

Передплата річна виносить 1.50 дол.
Адреса редакції і адміністрації: Ав-
стрія, Львів, Ринок 10.

При „Економісті“ видає ся популяр-
ний ілюстрований кооперативно-еко-
номічний місячник „САМОПОМІТ“.

Передплата річна на „Самопоміт“ ви-
носить 0.50 дол.

Влада: Красний Союз Революційний.
Одвічальний редактор: О. Савва.

DR. RICHTER'S

PAIN-EXPELLER

Чоловік шарпаний болем є безпомі-
чний немаче сей розв'язний корабель на
скелі. Коли ви терпите на ревматизм,
невралгію, простуду і т. н., то годі
спробувати кілька разів натураль-
ний PAIN EXPELLER-OM.

загально узнаний, всевітній домі-
льським. По всіх друге-рах в цілі
25 і 50 пил.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl Str., New York, N. Y.

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА.

Покровитель і почесний член
Р. Н. Союзу.

Іх Пресосвященство Стефан Со-
тер Ортисський, перший ру-
ський єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на ро-
ки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712 Carson St. S. S. Pittsburg,
Pa.

Предсідатель:
Дмитро Канігула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Гут Кульницький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шарптонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Вох 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський,
Вох 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.

Анд. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чергін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St.
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 391 Maple Ave.
Kingston, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин,
Вох 112, Elizabeth, N. J.

адреса мешканця
326 Rose Hill Place,
Elizabeth, N. J.

Редактор:
Антін Пурковський 184 Hudson
Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:
К. Карпів, 184 Hudson St., New
York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str.,
Holyoke, Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Сою-
за знаходиться під числом 123
Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Руский Народний Союз“ —
Приймає членів до 45 літ жи-
т.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена кляси „А“
(після посмертне) \$1000.00.

В разі смерті члена кляси „Б“
половину посмертного \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „А“ \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „Б“ \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до
\$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг
або рук \$1000.00.

б) одної руки, ніг або ока
\$200.00.

Если отец родины в шпитали
божественных, Союз платит що
року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу,
мусить вписатись також до брат-
ства, яке належить до Союзу.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ
Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що
сі гроші належать до каси Р. Н.
оюзу, посилає ся так: на по-
ту order-ах або чеках випи-
сує імя Alex Sharshon, Shamokin,
а. Дальше так записаний по-
ту-order або чек не посилає ся
до Голов. Касієра, але враз з ви-
зовами до Голов. Секретаря. Го-
ловний Секретар опісля відси-
лає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ“

1) ОГОЛОШЕННЯ БІЗНЕСОВІ, які йдуть довгий час (від 3 міся-
ців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересовані ди-
стануть на жадане листовно.

1-го, 2-го або 3-го разові ОГОЛОШЕННЯ БІЗНЕСОВІ по 3 цент. від
слова за кожний раз.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ, як: мітинги братів і товариств належачи-
х до Р. Н. Союзу пишуть ся безплатно „один раз в рубриці“ „Гук в
Відділах Р. Н. Союзу“.

ОГОЛОШЕННЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ І БАЛІВ по
2 центи від слова для братів і товариств належачих до Р. Н. Союзу, а
для товариств не належачих до Р. Н. Союзу по 4 центи від слова.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за най-
менше 10 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і інших по 3 центи від слова.
ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНІТБІВ по 10 центів від слова за найменше
10 слів.

Одноразове оголошення адреси 25 центів.
2) Належність за всяке оголошення мусить бути прислана з гори та
в цілому в протязі разі оголошення безплатно не поміщає ся. На-
лежність за дрібні оголошення можна присилати також поштовими
марками.

3) Кожне оголошення мусить бути в редакції на тиждень, перед
якою випустить того числа часописи, в якім воно має бути поміщене. Ого-
лошення телефоном не приймає ся.

4) За зміст оголошень або за відповідальність оголошуючих ся в ча-
сописи фірми редакції не приймає ніякої відповідальності.

5) Кожне оголошення, або з ким зли. обходжено-б ся в тій фірмі,
яка оголошує ся в нашій часописі, нехай яко се сейчас повідомить ре-
дакцію, а коли подасть достаточні докази ошуканих, викине ся оголо-
шення несовісної фірми; крім сего редакція доложити всіх старань, щоб
ошукана потягнути до відповідальності.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголо-
шення, не подаючи причини.

7) Редакція має право жадати від фірм або незваних осіб, щоб
прислали докази, що ведуть свій бізнес чесно і дійсно зможуть додер-
жати того, що обіцяють в оголошенні.

8) В оголошенні мусить бути тільки правда. Редакція має право
відкинути всяке підозріле оголошення.

9) Оголошення мусить бути писані пером, виразно і на одній сто-
роні паперу.

10) За дрібні оголошення редакція не всилає ніяких поквитовань.

Ві до з в а

до всіх 8и. Секретарів і Організаторів Відділів Р. Н. Союзу.

Звертаємо отсим увагу пп. Секретарів, щоби не
прислали декларацій без виповнення свідомства лікар-
ського, яке знаходиться на другій стороні декларації,
позаяк такі не будуть прийняті.

Рівнож при виповнюванню декларацій просимо на-
те уважати, щоби на декларації було подано на яке
посмертне член хоче належати, кільки має він і його
жена літ, імя жени або якого иншого члена родини,
після того, кому член записав посмертне.

Член, котрий не вмів писати, має зробити на де-
кларації пером знак хреста, уміючий писати має
підписати ся власноручно на обох сторонах декла-
рації.

Місячні справозданя т. с. друки на жовтих карт-
ках, як також адреси нових членів прошу виповню-
вати і присилати враз з деклараціями і розметом.

Від Головного Уряду Р. Народного Союзу.

Д. Канігула, гол. преде. Т. Лабовський, гол. рек. секр.

Ч. 1212. КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п.
Андрей Кандалиць отримав як
посмертну заповому по жені Ан-
ні з Головної Каси Руского На-
родного Союзу в Америці.

Whiting, Ind. 8-го фебр. 1910.
Андрей Кандалиць.

Свідки:
Іван Телепо,
Юрій Товт.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.

Відділ (число 184.
о. В. Балог предс.,
Мих. Ференц секр.

Ч. 1213. КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. І-
ван Руданський отримав як по-
смертну заповому по жені Анні
з Головної Каси Руского Наро-
дного Союзу в Америці.

Alden Sta., Pa. 1910.
Іван Руданський.

Свідки:
Юрій Гавриляк,
Николай Галайда.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.

Відділ (число) 72.
Прокоп Судик предс.,
Андр. Звірженський секр.

Ч. 54. КВІТ \$21.00
на двадцять один доларів, котрі
п. Василь Петрович отримав як
посмертну заповому по сині Се-
мен з Головної Каси Руского Мо-
лодечого Союзу в Америці.

Alden Sta., Pa. 1910.
Василь Петрович.

Свідки:
Андр. Звірженський,
Василь Даньчак.

Від місцевого Уряду Руского
Молодечого Союзу в Америці.

Відділ (число) 72.
Прокоп Судик предс.,
Андр. Звірженський секр.

Ч. 54. КВІТ \$21.00
на двадцять один доларів, котрі
п. Василь Петрович отримав як
посмертну заповому по сині Се-
мен з Головної Каси Руского Мо-
лодечого Союзу в Америці.

Alden Sta., Pa. 1910.
Василь Петрович.

Свідки:
Андр. Звірженський,
Василь Даньчак.

Від місцевого Уряду Руского
Молодечого Союзу в Америці.

Відділ (число) 72.
Прокоп Судик предс.,
Андр. Звірженський секр.

Ч. 54. КВІТ \$21.00
на двадцять один доларів, котрі
п. Василь Петрович отримав як
посмертну заповому по сині Се-
мен з Головної Каси Руского Мо-
лодечого Союзу в Америці.

Alden Sta., Pa. 1910.
Василь Петрович.

Свідки:
Андр. Звірженський,
Василь Даньчак.

Від місцевого Уряду Руского
Молодечого Союзу в Америці.

Відділ (число) 72.
Прокоп Судик предс.,
Андр. Звірженський секр.

Ч. 54. КВІТ \$21.00
на двадцять один доларів, котрі
п. Василь Петрович отримав як
посмертну заповому по сині Се-
мен з Головної Каси Руского Мо-
лодечого Союзу в Америці.

Alden Sta., Pa. 1910.
Василь Петрович.

братства: Mike Matkosky Vox
71, Lopez, Pa.

NEW YORK, N. Y. тов.
„Тасьменія“ від. 144 подає до
відомости що на мітингу дня 12.
лютого зівстав вибраний секр: Ів.
Коцкий на місце П. Підлуского,
котрий виїхав до краю, а заст.
скр. Мня. Іванкевич. Слідуючий
мітинг відбуде ся 12-го марця,
на котрий кожний член має яви-
ти ся. Зі всякими справами Тов.
просить ся удавати на адресу се-
крет.: John Kotzky 513 E. 12-th
st. New York, N. Y. — А. Зу-
брицкий пр., Ю. Кузів кас., Ів.
Коцкий секр.

BEAVER MEADOWS, PA. бр. сьв. Арх. Мих. від. 95 подає
до відома, що на мітингу дня 20-
го лютого вибрано нового секр.
Ів. Солтса, якого адреса зву-
чить: Mich. Soltz, Box 213,
Beaver Meadows, Pa. — Андр.
Савка предс.

PITTSBURG, PA. бр. сьв. О.
Николая, від. 53. повідомляє що
мітинги відбуваються ся в другу
неділю по першій точно о год.
1:30 по полудни. Член неявив-
ший ся на час буде караний пі-
сля статутів і місячне не відбе-
ре ся від него. Котрий член еше
не віддав стару грамоту, нехай
сейчас її принесе, або пришле
через пошту. Опікуни хорих ма-
ють принести книжочки. Котрий
член перешкоджений і не може
ходити на мітинги має присла-
ти місячне на руки головного
предсідателя: Rev. N. Stefano-
wich, 7 Carson St. S. S. Pittsburg,
Pa. — Ник. Войтович предс.,

Балі і Представлення
(Оголошення в сій рубриці коштує:
для бр. в Р. Н. Союзі і гр. кат.
парохій по 2 цент., а для всіх
других по 4 цент. від слова).

АМАТОРСКЕ
ПРЕДСТАВЛЕНЕ
устроє кружок драматичний в
Mt. Carmel, Pa. в неділю 6. мар-
ця 1910. Члени сего кружка відо-
грають: „Іцко сват“ комедія в 1
дії і „Перше помірляло а потім
повінчалась“ комедія в 2 діях.
Всіх доколичних Русинів сер-
дечно запрошає

Комітет.

Пошукуння осіб.
(Оголошення в сій рубриці коштує
по 2 цент. від слова).

— Пошукую Івана Цела-
ка, походить з села Завадка, ри-
манівська, Галичина. Хотби о
нім знав або він сам, нехай мене
повідомить. Адреса: Ladomir
Senczakowicz, Alden, Pa. Luzer-
ne Co. 8—10

— Никифор Джула з
Kingston, Pa. 457 Main st. шукає
за Іваном Крейнити, я-
кий походить з села Ганчови,
пов. Горлиці. Деся має находи-
тись коло Pittsburg, Pa. або в са-
мім Pittsburg. Хотби о нм знав
просить ся ласкаво довести на
повисшу адресу.

Конкурси.
(Оголошення в сій рубриці коштує
по 3 цент. від слова).

— Гр. кат. парохія в Ford
City, Pa. потребує від першого
марта с. р. дякоучителя з слі-
дуючими кваліфікаціями: 1) Зна-
є уставу церковного. 2) Наука
дітей дві години денно. Місячна
платня 35.00 дол. і доходи. Зго-
лошувати ся на адресу: Rev. I.
Zacharko, Box 2, Ford City, Pa.
8-9

Греко-кат. Руська Галицька
Парохія сьв. Ів. Крестителя в
Pittsburg на South Side пошукує
дяко учителя. Кандидат: 1) має
мати добрий голос; 2) провади-
ти спів хоральний; 3) провади-
ти школу (дві години денно);
4) має представитись свідощ-
твами. Місячна платня \$35.00 і
вище після заслуг, помешкане
опал і світло. Кандидат має го-
лоситись на адресу: Rev. N. Ste-
fanowitch 7 Carson st., S. S.
Pittsburg, Pa. 9-10

Процес.

(Продовжене зі сторони 3-ої.)

сего, що вислідив прокуратор. Се ваше власне пита-
нє і вона на него відповіла, що не тямить; то всьо.
Тепер поставте инше питање; ви можете відкликатись.

Пит.: Позвольте мені відсвіджити вашу память.
Чи ви не говорили до Євгена Василенка, в кухні у
Мендельсона після 25. червня 1908 р., і чи він не пи-
тав ся вас, для чого ви відкликали се, що казали про
всєх. Арсенія?

П. Сніткін: Відповіджте лиш на се, а потім я пі-
ду далі.

Відп.: Я нічого до него не говорила і він там
не був.

Пит.: Я гадав, що ви сказали що йно перед тим,
що ви не присягалиб, чи він там був, або що ви бу-
ли певні, чи він там був чи ні.

П. Гарван: Спротивляюсь сему; нас се не обхо-
дить що ви гадали, яку що йно передтим вона дала
відповідь.

П. Сніткін: Ну, то я переіначу своє питање.
Пит.: Чи ви що йно не присягали, що ви собі
не пригадуєте, чи він там був чи ні.

П. Гарван: Противлюсь сему. Там в протоколі є,
на що вона що йно присягала.

Судія: Спротив піддержаний.
П. Сніткін: Застерігаю собі уклінно право відлику.

Пит.: Чи ви не заявляли перед Євгеном Василен-
ком у вересні 1908 р., як він питав ся вас, для чого
ви відкликали всьо дотично свьященника, що причина,
за-для якої ви відкликали, була ся, бо вони не булиб
хотіли похоронити вашої дитини? Відп.: Ні, я так не
говорила.

Пит.: Чи ви говорили коли до Митрофона Вілу-
щенка у вересні 1908 р. і заявляли перед ним, що
причиною, за для якої ви відкликали всьо про Арсе-
дія було се, що в противнім разі вони не похорони-
ли-б вашої дитини?

П. Гарван: Спротивляюсь, бо на се була вже
відповідь.

П. Сніткін: Ні, се є инший чоловік.

Судія: Се инший чоловік.

П. Гарван: То добре.

Відп.: Ні.

П. Сніткін: Тепер вона може собі віддихнути —
я скінчив.

(Дальше буде.)

Гр. кат. парохія сьв. Петра і
Павла в Wilkes Barre, Pa. по-
шукує дякоучителя. Від канди-
датів вимагає ся: 1) Тверезости,
2) іспиту дяківського, 3) іспиту
нотного співу, 4) свідощтва,
що вели шкільну науку. Платня
40 дол. місячно і доходи. На
відповідь залучити 2-центову
марку. Зголошення без повисших
свідощтів безуцільно не буде
брати ся під розвагу. Зголошу-
вати ся на адресу: Rev. E. Ku-
ziw, Box 129, Coalridge, Pa. 8.

— Іспитований півець церков-
ний з теноровим голосом потре-
фить хор провадити пошукує
посади дяка і учителя при гр.
кат. церкві. Ласкаві зголошення
під: Василь Коцюбинський, 238
Neelys 22 North, Philadelphia Pa.

Учитель в краю, з усіма іспита-
ми, глядає посади від
1-го півтя. Має кваліфікацію прак-
тику в Америці, розуміє дяківство,
веде хор і т. д. Адресу подасть
Ред. „Свободи.“ 7-9

НА ПРОДАЖ
сальон в кориснім положенню, по-
між Русинами і Словаками; при-
чина: виїзд. Mr. George Zigmand,
438 W. Centre st., Mahanoy City,
Pa. 6-9

ХТО не має а хоче ді-
стати банкові
папери до переислани
гроший до краю, нехай
сейчас пише на адресу:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson St., New York.

Потрібно 15-літнього
ХЛОПЦЯ
до питу,

котрий вмів добре пи-
сати і читати.

ДОБРЕ МІСЦЕ.
Лити Русини може зголошиться

Зголошення приймає
Реданція „Свободи“
184 Hudson Str., New York.

Календар-Провідник
на рік 1910
тепер лиш 25 цент.

Листів до
EUG. HWOZDYK
705 Mint Alley, S. S. Pittsburg, Pa.

ВСТУПАЙТЕ ДО РУС. НАР.
СОЮЗА.

Із тайн природи.

(Дальше).

Другою прикметою кожного тіла є його форма. Під формою розуміємо ті границі, в яких дане тіло займає місце в просторі. Один погляд ока кругом себе переконає нас, що існує не менша кількість усяких форм як і відтінків барв.

Форма тіла дасться поділити на два роди: формна і неформна. Під формною розуміємо усе те, що дасть підтягнути ся під якісь правила: трикутник, квадрат, піраміда, куля, дальші форми ростинні, звірячі та мінеральні. До неформних зачисляємо усі тіла мертві, яких поверхня не дає ся ближше очеркнути.

Третою і найважливішою прикметою кожного тіла, без якої воно не могло б існувати, є матерія, з якої воно повстало. Кожде тіло без винятку мусить повстати з якоїсь матерії, позаяк в натурі не може існувати щось такого, що складалося б з нічого або дало зробити ся з нічого, бо навіть найніжнійша пахощ цвітки складає ся з матерії, позаяк є нічим іншим, як тільки незвичайно дрібненькими частинами сего цвітку, які літають у водусі і через віддих дістають ся до нашого носа.

Матерія є незнищима, то значить, що нічо ми не в силі знищити так, аби з того зовсім нічо не лишило ся. По спаленю кусника дерева зістає вуголь, попіл, а рівночасно з паленем вивторив ся огонь тепло і дим. Отже ми не знищили матерії з якої складало ся дерево, бо по мнимим знищеню дерева через огонь ми дістали інші тіла, яких слідів перед тим в сім куснику дерева ми не бачили. То вказує нам, що матерія, з якої був зроблений сей кусник дерева не була одного рода, тільки складала ся з кількох частин. Коли-б ми дальше хотіли дізнати ся, з чого складає ся вуголь, переконалисьмо ся, що мимо дальшого паленя вуголь лишиться вуглем. Се повинно нам вказати на се, що вуголь є складовою частиною інших тіл, сам-же на дальші частини не дасть ся розложити. Таке тіло, при допомозі якого дадуть вивторити ся інші тіла, а яке само уже не дасть ся дальше розложити на ніякі частини, так як первісна барва, називаємо первнем. Ціла велич матерії з якої складає ся світ і все що на ній знаходиться, складає ся з первнів. Дотепер знаємо таких первнів 80 з яких 5 є газами (окисген, водень, кисень, флюор і хлор), 2 течами (бром і живе срібло або ртуть) а решта тіла сталі, як желізо, мідь, золото, срібло, сірка, вуголь, фосфор і т. д. Дивує Вас певно, що не вчислено води до первнів, коли там є живе срібло, мідь, желізо і т. д. Води не вчислено там, бо вода не є первнем. Се докаже нам

звичайний досвід. Варім воду в відчиненім начиню а переконаємо ся, що вона за якийсь час зникне. Позаяк матерії не можна знищити, тому вода мусіла прибрати якусь иншу форму як се стало ся і з тим спаленим кусником дерева, то є вода мусіла розложити ся на первні. Позаяк в начиню не лишило ся ані вугля ані попелу, тільки з варючої ся води зробила ся пара, яка зникла в водусі, то се нас напроваджує на гадку, що вода мусить складати ся з первнів, які суть газами.

І так є в дійсности.

Складовими частинами води суть два гази: водень і окисген. На дві частини водня припадає одна частина окисгену. Цікаві суть досліди які роблено з сими двома газами. Коли до водня приближено запалений сярник він вибухав голосним гуком при чім показував ся блідий, синенький огонь. Коли знов приближувано запалений сярник або жарючий вуголь до окисгену, то сей газ ані не вибухав ані не запалювався, але за се вуголь горів яснійшим, живим огнем. Отже з двох сих газів, з яких один вибухає і палить ся, а другий помагає до паленя складає ся найбільший ворог огня, вода.

В місяцю Січню 1910 приступили слідуєчі нові члени до Р. Н. Союзу:

Бр. сьв. Крестителя Від. 264. в Joliet, Ill.

В. 264. Ковач Андрей, Ромша Иван, Митрик Василь, Шадварі Иван, Грєба Ласлав, Гуляш Иван ст., Гуляш Габор, Гуляш Иван мол., Чабан Иван, Ленко Вас., Федорчі Василь, Гуляш Стефан, Івано Михайл, Ленко Иван, Миколашко Стеф., Кімак Василь, Дранчак Иван, Бега Василь, Дранчак Стеф., Кешєв Петро Мішка, Вармечко Василь, Миколашко Вас., Рапко Вас., Савич Вас., Липа Вас., Миколашко Иван мол., Данчак Василь, Дечко Иван, Грєшко Иван, Прокоп Юрій, Мінчик Иван, Ігнат Анд., Куадрач Иван, Сабов Йос., Лепічуска Юрій, Гайдучак Иван, Надзам Юрій, Грушовский Ів., Устич Михайл, Шайка Василь, Верес Иван, Печеняк Стеф., Павлічак Иван, Печеняк Юрій, Браніх Алекс., Бабяк Иван, Морєс Иван, Феряк Иван, Надзам Михайл, Собіна Иван, Матиляк Анд., Надам Андрей, Бега Иван, Волчко Михайл, Миколашко Иван ст., Збур Иван, Миколашко Михайл, Миколашко Василь, Арєнич Михайл, Дутка Михайл, Гудак Михайл, Мацко Михайл, Добра Юрій, Бобаль Иван, Сидор Тимко.

Братство сьв. Арх. Михайла Від. 265. в Taylor, Pa.

Манда Иван, Ганля Павло, о. Волкай Митрон, Антал Йосиф, Осянік Иван, Букоскі Петро, Бродзінський Фелікс, Гарлінський Иван, Паргульський Юліан, Шепковський Адам, Гамбовський Владислав, Гарлевський Адам, Сабовік Мих., Глівка Станко, Бакас Иван., Спишак Иван, Гайдучак Иван, Гайдуча Михайл, Мачейка Юрій, Роман Иван, Пращак Иван, Дорудна Мих., Роман Петро, Шудер Павло, Рач Павло, Мішак Иван, Роман Мих., Юртин Мих., Добас Иван, Качур Иван, Шемиван Иван.

Сестрицтво Преч. Діви Марії Від. 266 в Glen Lyon, Pa.

Круліковська Антоніна, Москва Теодозія, Дулеба Ева, Стебелінська Ксеня, Андрийчак Зофія, Мігальська Антоніна, Гриник Пе-

лєгія, Долинська Анна, Адамова Катерина, Кочанська Анна, Паш Ефимія, Пелєва Анна, Гадєняк Олена, Гудак Марія, Сивуляк Марія, Фуджак Марія, Скородінська Марія, Федорчак Зофія, Дубець Олена, Кеє Ефрозія, Маркович Танька, Круліковська Йосифа, Зметана Тевдоска, Мадяк Орина, Сійчак Катерина, Грегєнь Анна ст., Грегєнь Анна мол., Фуджак Марта, Кешєв Марія, Хованець Анеля, Кеє Ева, Смит Олена.

Сестрицтво Преп. Меланії Римлянини Від. 267. в Kingston, Pa.

Гайдош Параска, Семан Елисавета, Ганчовська Анна, Ганчовська Марія мол., Ганчовська Марія стар., Барній Юлія, Стівєнс Клара, Кузмяк Анна, Полчин Марія, Зегер Марія, Замба Марія, Семан Марія, Манігам Анна, Берецка Марія, Крегєль Марія, Дудачик Марія, Балог Зузі, Станчак Марта, Ковальчик Дорія, Фецько Марія мол., Федор Марія, Буцьо Ева, Фецько Марія стар., Малига Марія, Молчаній Анна, Барній Юліянна.

Бр. сьв. Стефана Первомученика Від. 268. в Duquesne, Pa.

Гранчак Мих., Бланяр Ілько, Вовк Василь, Петрик Иван, Грижко Иван, Кашяк Иван, Грижко Иван мол., Драль Анд., Грєга Анд., Пастир Иван, Бланяр Стефан, Галко Михайло, Бланяр Михайло, Бокшанський Мих., Гичо Георгій, Мудронь Иван, Кеєдра Йосиф, Ферко Юрій, Косьо Анд., Чобірка Стефан, Пастир Мих., Грицько Иван, Дулеба Дмитро, Поливка Петро, Поливка Иван.

Бр. сьв. Арх. Михайла, Від. 269 в East Chicago, Ind.

Хромчак Иван, Наваляний Ізидор, Стрипай Мих., Кокондний Филип, Сікора Иван, Матяшовський Иван, Сташек Адам, Матяшовський Франц, Пашєпа Иван, Ланір Мих., Стрипай Мих., Імрі Стеф., Поломчак Иван, Вовєда Мих., Квасний Мих., Волєчко Юрій, Гайдук Юрій, Сікора Мих., Маєр Ст., Матвіяк Анд., Сташек Мих., Пінав Собєстан, Матяшовський Антін, Поломчак Мих., Чурлей Юрій, Козуп Миколай, Гозіяс Мих., Романуєв Василь, Бакола Поломчак Иван, Лєсєв Мих., Твардзік Иван, Ясєк Йосиф, Селєнте Френк, Ковач Андрей.

Бр. сьв. Тройці Від. 270. в Youngstown, O.

Кохан Юрій, Ліщак Анна, Башчак Анна, Ксеняч Текля, Куманяч Андрей, Ксеняч Юлія, Романко Стеф., Лопушанська Марія, Болощак Катерина, Сулик Анна, Глеза Марія, Глеза Анастасія, Сєнчичак Ілько, Стеєч Орина, Грицьков Юліанна, Кій Катерина, Фик Анна, Дуліт Иван, Грицьків Юлія, Балог Марія В. 3. Дєрнарєвич Мих., Крутий Анна.

В. 5. Бурчак Йосиф.
В. 7. Ністран Ник., Гефєрд Франк, Колач Анд., Черлічкий Андрей.

В. 9. Попович Мих., Гаули Герман.

В. 10. Тантомір Василь, Шкарат Тодос.

В. 12. о. Володимир Коритовський, Володимир Пєчерський.

В. 13. Могила Стеф., Павчик Андрей.

В. 15. Швєць Петро, Качор Василь.

В. 16. Рейда Василь, Гуляш Иван, Гридик Анд., Біцко Михайло П.

В. 17. Косак Василь, Сєнько Митро.

В. 19. Гуман Марія, Лєшканяч Иван.

В. 23. Муцко Иван.

В. 25. Дидьо Артїя, Гошкович Йосиф.

В. 26. Шямрик Михайло.

В. 27. Дуда Мойсей.

В. 28. Матій Андрей, Гузій Стеф., Грицько Иван, Сопінка Петро.

В. 29. Митренко Гнат, Завійський Ник., Федах Гриць, Грозько Параска.

В. 30. Корпаба Антін.

В. 33. Рублевський Ясько, Косич Василь.

В. 35. Лопушанський Иван.

В. 36. Капітула Максим, Фелєчак Иван, Зорієво Иван.

В. 38. Ангєль Иван мол., Ангєль Иван мол., Коханоский Петро, Піщак Дмитро, Віляк Тимко, Фалат Панько, Глухий Петро, Перон Павло, Шевчик Стефан, Синкевич Осиф, Воробець Петро.

В. 43. Козир Михайло.

В. 47. Соломдяк Мих., Лєсєйко Микола, Раб Михайл, Драбик Мих., Гудак Анд., Воцинок Цибак Андрей.

В. 52. Шевчук Микола, Камінський Иван.

В. 53. Динчак Альберт.

В. 54. Вавриняк Йосиф.

В. 55. Щєрба Андрей.

В. 56. Драган Митрон.

В. 57. Гладіш Стефан.

В. 58. Чап Стефан, Кривінський Йосиф.

В. 59. Хорий Юрій.

В. 53. Олєкшак Марія.

В. 65. Бобєр Семан, Когут Антін.

В. 67. Копка Василь, Млинарський Анд., Немець Себастіян, Капанайко Петро, Зєблінський Юзеф, Гараль Гр., Рєшетар Юрій, Тимцько Иван, Андрейко Василь, Яхвак Марія, Рудяк Ядвіга, Біловіч Пайза.

В. 70. Ясінський Діонізій, Джура Ілія, Яцків Олєкса, Яремкович Яким.

В. 72. Тиман Осиф, Рєпак Семан.

В. 73. Поморянський Михайл, Рєкрут Иван.

В. 76. Романішин Кирило, Романович Френк, Кісєлик Дємко.

В. 80. Качєрган Михайло.

В. 81. Семенків Йосиф.

В. 82. Мальчовський Теод. Мисько Михайл, Старєнчак Йосиф, Василь Йосиф, Ксеняк Ів., Вусик Петро, Устїаноский Йосиф, Ооборішко Василь, Ксеняк Антін, Дудинський Ник., Мальчовський Иван, Вігун Йосиф, Вігун Теодор, Сєх Иван, Котлярчик Анд., Бубняк Михайл, Балік Антін, Олєняк Данько, Ноєвічкий Иван.

В. 85. Христорія Петро, Васидик Петро, Мостовий Иван.

В. 86. Паньків Максим; Вовк Мих., Вовк Анна діти.

В. 87. Душатинський Данько.

В. 91. Караман Ігнат, Кордис Ігнат.

В. 92. Хмєлівський Олєкса.

В. 93. Дулка Йосиф, Шага Йосиф.

В. 95. Юрчик Федор мол., Пашкевич Мих., Пітух Михайло, Шатковський Иван.

В. 96. Созанський Юліан.

В. 99. Білий Михайл, Федорішин Матій, Стибура Михайло, Добуш Иван, Мудрик Иван, Войко Никола, Яцур Гр., Тирпак Петро.

В. 102. Патік Михайл, Інгєвич Иван, Монрик Василь.

В. 106. Бобєль Данько, Зєлковський Иван, Нєсторєвич Иван, Косович Иван, Гринєвєцький Стефан, Медзєк Яцко, Кісієвич Павло, Вукріт Василь, Берєзовський Дмитро, Дибко Мих., Каліновський Вас., Паньчук Теодор, Коза Михайл, Дитко Михайл.

В. 108. Синяя Яким.

В. 109. Сташак Валєнтій.

В. 115. Тагіра Иван, Крех Иван.

В. 119. Віраг Иван, Гамада Иван, Кутєравий Юрій.

В. 120. Вуйто Клим.

В. 121. Загорський Мих., Пригода Иван.

В. 122. Горват Марія, Бланяр Марія, Кравчик Анна, Бобік Анна, Гавчар Елисавета.

В. 123. Вайєр Никола, Пєтрівський Стефан, Блажєйський Войтко.

В. 127. Баранєцький Антін, Блїдний Иван, Марашко Никола, Войтович Стефан.

В. 128. Коваль Григорій.

В. 130. Янів Никола.

В. 134. Лачун Василь.

В. 135. Прєслїпський Василь, Підкалицкий Йосиф, Качур Лєсьо, Макар Дмитро, Заз Стефан, Грєшко Анна, Голобінка Лєсьо,

Плїшка Петро, Ганчарик Дмитро, Курчак Антанас.

В. 136. Качмар Иван, Качмар Василь.

В. 140. Литвин Александер, Пагранітний Иван, Багній Иван, Стрибицкий Ілько, Бураняч Тимко, Бураняч Иван, Глеза Максим, Синидяк Иван, Волощак Михайл, Рябєць Теодор, Голєвка Йосиф, Тиховський Макс., Тиховський Стефан, Цибиняк Тимко, Павєлко Никола, Бураняч Лука.

В. 142. Радзіняч Юрій, Ковальчик Михайл, Лєсько Дзіндзє, Дзіндзє Юрій.

В. 146. Шпак Михайло.

В. 147. Цубєнько Стефан, Яремчук Василь, Задолько Иван, Бохна Гриць.

В. 32. Йоді Василь.

В. 49. Пшидрує Антін, Гумєнюк Танас, Павловський Антін.

В. 151. Сава Марія, Ваврішко Марія.

В. 78. Брєков Йосиф, Михалкович Иван, Мачужак Иван, Боєчєк Валєнті.

В. 114. Кость Василь.

В. 156. Ярдан Гриць.

В. 157. Кінєо Иван.

В. 158. Филипчак Антін, Калиновський Василь.

В. 159. Гузар Євгєний, Поляк Иван.

В. 160. Чопик Стефан, Кошута Михайло, Галабурда Василь.

В. 161. Байко Василь, Швідів Антін.

В. 165. Кучман Михайл.

В. 166. Чингєль Альберт.

В. 167. Крєска Йосиф, Самборський Йосиф, Яром Ігнат, Сковронський Иван, Лорєнц Людвік.

В. 168. Іванів Стефан.

В. 175. Тєлєвєк Михайл.

В. 177. Гомько Тимко.

В. 179. Настєш Василь.

В. 182. Шимін Гарасим, Артимович Иван, Лісгівєвич Петро.

В. 184. Волчко Мих., Німець Иван.

В. 186. Логієць Анна, Возьний Марія.

В. 187. Бай Теодор.

В. 196. Мігальє Иван.

В. 197. Стрєпєвєс Ілько.

В. 198. Фочило Яков, Крупач Никола, Кавалєць Никола.

В. 203. Павчак Юліан.

В. 207. Біс Дорота, Лєх Иван, Мацєловський Матій.

В. 208. Гірда Иван.

В. 209. Коцаба Дмитро, Фецяк Стефан, Боднар Гр., Жовтко Ф.

В. 213. Кушнер Иван.

В. 214. Ігнат Марія.

В. 217. Романчук Иван.

В. 219. Шрамко Андрей.

В. 220. Назарєвич Варвара.

В. 221. Клебан Михайл, Кривий Дмитро.

В. 222. Бацїк Петро, Цюгємка Мих., Гундзєк Конст., Вітєк Иван, Вігусєк Мих., Руєк Юрій, Кіндєрєш Йосиф, Липо Михайло, Чіхонь Алекс., Сіфін Петро, Красінський Василь, Маринюк Василь, Лашковський Френк, Міловський Павло, Хорош Андрей.

В. 223. Мазур Иван, Ватраль Петро, Пірко Никола, Масляний Павло.

В. 225. О. Лука Біляньський, Харів Никола, Хамандюк Юр.

В. 226. Рапуга Френк.

В. 228. Кудлик Розалія, Рашєвич Катєрина.

В. 229. Куча Фецько, Мачішин Стефан, Куча Семан, Слєвінєк Павло, Осташ Михайл, Слєвіковський Антін.

В. 234. Сташко Тимко, Пілат Панько.

В. 153. Будз Стефан, Дубіль Василь, Присташ Иван.

В. 237. Дмитрах Гилар, Федчак Василь, Баган Михайл, Тимань Иван, Орун Захар.

В. 247. Натяга Стефан, Колодій Тимон, Маркєвич Яков, Барнич Яков, Лопошинський Яков, Краціла Петро.

В. 249. Пурєн Василь.

В. 250. Мєнта Семєн, Кунєвич Павло, Кусєнь Семєн, Головач Василь, Бінік Михайл, Курявчак Йосиф, Гурняк Теодор.

В. 254. Гєрєнт Андрей.

В. 255. Пастєрєк Станіслав,

Полюга Миколай, Штєник Петро, Дрозд Иван, Дидьо Петро, Ковальчак Гриць.

В. 256. Павєлко Михайл, Юрчак Василь.

В. 259. Лизак Василь.

В. 263. Тугай Иван, Янівський Михайло.

Т. Лабовський, рєкод. сєкрєтар.

Чи Ви єсте

ХОРІ?

Як що Ви хорі або тер-

плячі, як що занєдбали

свою недугу, єсли єсте

змучєні, коли не маєте

апетиту або хорєсте на

страту сил, бєзсонницю,

біль голови, заворот, жо-

лудкові корчі, недуги

утроби і нирок, то най-

дєтє значну полєкшу,

уживаючи

„TRO-JOWKI“

Для хорих і блїдих жі-

нок „Tro-Jowka“ пред-

ставляє велику вартість

і кожда недужа жінка

повинна її спробувати.

Книжки

які можна дістати вськди книжок „Свободи“:

Америка	15
Ангел та пустельник і т. і.	15
Борба клас і чому робітники організують ся	15
В Старім і Новім краю	25
Гріхи мільонерів і т. п. С. 76	15
Дещо з історії православної місії в Америці	10
Дещо про звирята	30
Дві левади і т. п. С. 5	15
Дорога любови, то Божа дорога, С. 6	15
Емігрант	15
Жовірі	10
Журавлі	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15
Земельне питанє	15
Зуб за зуб	10
Історія Руси з образками	10
Капітал і праця	15
Книжка рахункова	50
Казка про Жидів	15
Навернений Грішник	20
Народний рух австро-угорських Русинів	15
Новий Завіт	50
Образки і загадки	10
Оповідання	15
Про відступників від рос. православія	10
Про нутро землі	25
Підземні скарби	25
Покуса	10
Про кінець світа	15
Псалтир	51
Розмова Поляка з Русиним	10
Смерть	10
Стародавні казки та оповідання	15
Степові люди	15
Страхи	20
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Товариська ворожка	15
Унія в Америці	20
Хло з чого жие	15
Які то є люди на землі, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-англійський тлумач	60
Польско-англійський тлумач	60
Молитвенники в красній оправі.	
Бог Надежда моя	\$2.50
Хліб душі	2.50
Друг Душі	1.50
Друг Душі (в звич. опр.)	.75
Молитвенник малий	1.50
Вінець	1.50
Зборник	2.30

Також можна дістати: Книжочки колекторські перекладні 10 Книжочки Братські 10 Помянник померших душ 10 Метрики хрещеня 3 Метрики шлюбні 3 Метрики смерті 3

Пишіть на адресу: **Swoboda,** 184 Hudson St., New York.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50,000.00. Надвишка і нерозділені зиски \$93,000.00. Заснований 1864 року.
Проводить загальний банківський бізнес. Видає міжнародні мовні ордери, драфти і чергові гроші до всіх частин світа, позичає гроші на реальності. Депозити сего банку подвоїлись протягом останніх 5 літ і виносять тепер около \$500,000.00.
Гроші переідає через фірм: Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Позір Братства!
Роблю всі братські річі найліпше і найкраще, а найліпшого матеріалу за дуже приступні ціни і за роботу гарантую. Продаю книжки і на кадане посылю цінаки.
Безплатно доставити членом Р. Н. Союзу. Проч а чужина; удавайте ся до свого! Мій адрес: **STEFAN KALAKUKA** 215 Moran Court, Scranton, Pa.

COPENHAGEN SNUFF

Обов'язуєсь виміняти, если костюмер оплатити кошта пересилки (після скалі наших ціл), сей пакет Copenhagen Snuff на пильну табаку нашого виробу в кожній часті перед упливом ограниченого на нїм часу і з застереженням, що сей пакет не був ушкоджений, до вислїдї його з нашої фабрики. — Лишень нові пакети приймаємо до виміни; ми мусимо бути повідомлені і мусимо дати уповажненє на зворот товару перед його вислїкою до нас. — Copenhagen Snuff є зроблена з найліпшого, старого, ядерного і запареного листя тютюнового, до котрого додані сьї тільки такі домішки, котрі сьї складовими частями натурального листя тютюну і з найліпшого запахию соку. Препарація табаки задержує в нїй всі добрі часті а усуває гіркість і клас з тютюнового листя.

COPENHAGEN SNUFF є найліпшою світовою табакою до носа і до жутя.

Повисша гаранція находить ся в кожній пачці Copenhagen Snuff.

Фабрикація табаки є умітною препарацією тютюну для ужитку людей. Препарація тютюну має такий самий вплив як варенє на страву або ферментованє на вино. Copenhagen Snuff є головною уживана як тютюн до жутя. Позаяк вона є з дрібних зерен чистого тютюну, тому є спільнішою, а уживанє її є о много практичніше, бо вона держить ся довше. — Если нема такої табаки в склепах в Вашій околиці, то ми вишлемо її по звичайній ціні, за попередню оплату, до якої небуд місцевої Сполучених Держав і доставимо кожній бажаючій гатунок копенгагської 5-центової табаки

AMERICAN SNUFF COMPANY, Dept. S, 111 Fifth Avenue, New York, N. Y.

ВИРОБИ БРАЦКІ
машлі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

В. Н. MORGAN
13 N. MAIN ST. SHENANDOAH, PA.

EXCELSIOR WATCH CO.
1011 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Ш. з 17 каміннями жем'юничий годинник для мушкетера і жінок, хакруче ся без ключика, поволучуваний, а гаранцією на 20 літ, подвійні куверти красно виправаї. Ходить безупинно точно на спеціально зроблений для людей, котрі роблять при жем'юничих, і гарантує ся на 20 літ. Невичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожній адресу за посилатого (С. О. D.) \$5.75 і за зворот пересилки в тїм привілеєм, що кожний може його оспирити, і если єму не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у нього купити треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14-к. золотом поволучений ланцюшок з дерев'яною — додає ся даром до кожного годинника.

Русини Німбурга!

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ
ЩО ГРОШІ — ТО СИЛА?

Старатеся ціанати та пічнїть складати свої ощадности в стейтовім Банку на розі ул. Carson-a і 14-ої. Сей банк є одним з найстарших і найспівісних банків, що цікавито вабєає пєчєу Ваші ощадности. У нас складаєть ся гроші церковні, братські, сирітські і т. п. Кожний, що має у нас гроші, отримує на банківськ стейтових контролєрах.

Продаємо корабельні карти на найліпшій лінії, а гроші до краю висилаємо по поттовім курсі

German Savings and Deposit Bank
Cor. 14th & Carson St. South Side, Pittsburg, Pa.
Й. Е. Рот, през А. П. Міллер, кас. Ол. Бучак, ур. банк.

Одмокнути руский адвокат і нотар на цілу Америку Доктор права **ЮЛІАН ЧУПКА** Консулярний комісар.
Подаємо всі справи в Галичину Процєса спадкоєм і груктові. Відбор гроші від довжників. Справи військові Споряджує контракти, пенсіонати і всі інші документи. Перепроводжує ітабуляції і всі аписи рішоточні. 3-3 N. Main St. WILKES-BARRE, PA. Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, I. L. P. O. Box 378. WILKES-BARRE, PA.

Палери листові
Продає друкарня „Свободи“ 184 Hudson st., New York.

Руска Агенція Корабельна і Пересилка Грошей

з кав-пією 15,000 доларів

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора заадаєть ся одідуночі справити: Пересилкає гроші до всіх країв по цінах можливо найкращих і як найкорше. Продає Шиферти на ріжні ліній корабельні до старого краю і з краю до Америки по найкращих цінах. Виробляє повновласти, контракти купна і продажі, оскотрені підписом консуля; перепроводжує великі гроші справи зі судами і старокравними властями. Поааоджує справи військові, як увільненє від арешту, військової контролі, увільненє від виправ і т. п. Миняє гроші — старокравні на американські і американські на краєві після бїжучого курсу.

Адреса: **Ruthenian Exchange Co.** 184 Hudson Str., New York, N. Y.

„ДУШПАСТИР“
се прекрасна, широруська церковно-народна газета.

Виходить в Філадельфії кожного місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі світа. В „Душпастир-и“ друкують ся важні для всіх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир“ всім подобає ся — всі его хвалять.

Коптує на цілий рік так тут в Америці як і до старого краю всего лиш \$1.20.

Читайте, що пишуть за „Душпастир“:
Canora, Sask., Canada, Mart 29, 1909.
Всєчасна Редація Душпастир! — ...Привітаю Вам щирю правду, що мілка часопиє так не доволїла мене, як ся наша, дорога часопиє „Душпастир“... Ся часопиє то єсть так, якби в дуже сильну посуху, легкий, м'який дощ... Насей засяє благодать Божа над сїм початком так гарного і сьвятого діла! — З поважанєм Олекса Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редації „Душпастир“, майже до дня. Тож замовляйте „Душпастир“ чим-ськоче для себе і для Ваших своїх і вишлюх тутки і в краю.

„Душпастир“ повинен бути в кожній руській хаті

Гроші на „Душпастир“ треба посилати (найліпше поточним монет-ордером) на імя: Rev. J. Boyarchuk, 821 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Правничя і нотаріальна канцелярія

Переводить найтяжчі процеси, зладжує ріжні документи, як контракти, повновласти, довжні скрипти, цесії, інтабуляційні подання і др., як взагалі всякі справи судові у старому краю.

Пишіть прямо на сю адресу: **B. JAKUBOWSKI & SON,** No. 450. FOURTH AVENUE, PITTSBURG, PA.

ПОЗІР!
Хайкорисніша і найбезпечніша льокація капіталів в Товаристві торговельно-промисловім „Сокільський Базар“ у Львові від акціон 5% Від уділів 6%. Можна мати більше число уділів.

Позір!
Хайліпші товари продає Товариство „СОКІЛЬСЬКИЙ БАЗАР“ у ЛЬВОВІ.

Сьвятотні картки серія 10 штук — штука 16 цт. Картки в вишивках, українські красавиці, Соколи по 12 цт. Січеського, Шевченка, Хмельницького, Мазепи по 6 цт. Календарик на 1910 — 20 цт. Портрети Шевченка, Хмельницького, Мазепи в ріжних цінах.

Вишивані сорочки від 12 — 18 К. вишив. краватки по 4 К. Гуцульські фартухи від 4 — 16 К. Козацькі шапки по 5 К. Киптарика від 8 К. Гердани до годинника від 2 — 6 К. Пацьоркві пояси від 10 — 60 К. Килими по 20 К. За шпильки з соколом по 50 з гербом брошки, спинки по 50 цт. Для відпродукуючих рабєт. Гроші висилати на перед.

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА „РИЗНИЦЯ“
під покровом сьв. Арх. Михайла.
„RYZNYCIA“ 114 Chestnut Street, SHENANDOAH, PA.

Має склад і виріб річей церковних як:

Фелони чорні від \$30—65.00
Ризи сьвітлі від \$35, 40, 55, 60, 80 і вище
Стихари від \$6.00
Ручники, вилтони, хоругви з образами від \$30.00 і в.
Чаші від \$20, 35, 40, 50 і вище
Ліхтари, Служєбники, Євангелія від \$20, 45, 55, 60 і 80.00 дол.

Цьвітї на престол і до сьвічок по ріжній ціні.
Приймає ся замовлення на нові річі як таном і до направи старі ризи

Сьвітло церковне:
СЬВІЧКИ ВОСНОВІ (декоровані) з образами по 26 цнт. за фунт, 1 на фунт, 2 на ф., 3 на ф., 4 на ф., 6 на ф., 8 на ф. і 14 на фунт.
Сьвічки воскові ручно декоровані 50 цнт. за фунт, 2 на ф., 4 на ф., 6 на ф. і 8 на фунт.
Тройці ручно декоровані по 4.50 дол. { Уся до кидильниці 28 цнт.
Пачка (120) запалючє 24 цнт. { Олива гальон 1.10 дол.
Сьвічки воскові до надставлюваня 3 на фунт 22 цт. 4 на ф. і 6 на фунт 22 „
Офірки воскові 16 на ф. і 18 на фунт 22 „
Сьвічки стеаринові 16 „ 4 на ф., кручені 4 на ф., 6 на ф. і 1 на фунт.
Сьвічки на престол (extra) 37 цт. за фунт, воскові жовті 1 на ф. і 6 на фунт 30 цнт.
Надило 50 і 55 цнт. за фунт.

АРТИСТ РІЗБЯР
Евгеній Василенко
виконує усіля роботи входиє в обсяг церковної штуки, як:

ІКОНОСТАСИ
ВІВТАРІ
ПРЕСТОЛИ
БАЛДАХИНИ і т. д.
Золотить і малює ікони.
Усі роботи виконує добросовісно.
EUGENY VASYLENKO
337 W. Center St., Shenandoah, Pa.

Одинона вірцево уряджена
ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“
затрудило добре вишколений друкарський персонал, посідає найновіші машини, як томе ріжнородні гарні черенки і прикраси.

Виконує **всякі друкарські роботи** точно, гарно і по низьких цінах.

Вив. Родимці, як томе Відділі і члєки Р. Н. Союзу повинні в всяких друкарських роботах удавати ся лише до своєї друкарні „Свободи.“ — Адрес: 184 Hudson Street, New York, N. Y.

Оден з найбільших броварів в Америці.

Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него ніколи не болять, бо єсть аздоровє і поживно.

Не треба его зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.
Telephone calls: General Office 2333, Night Call 4854.